

Jesenice dz

Novice

220010154,10

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

ACRONI
JESENICE

interni informacijski časopis
številka 10, oktober 2001

Novice

Poština plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

Vsebina:

40 LET ODDELKA ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ

INTERVJU - DR. MARIN GABROVŠEK

HITREJE DO IZVORA NAPAK Z
VRSTIČNIM ELEKTRONSKIM MIKROSKOPOM

PROIZVODNI MANAGEMENT = MANAGEMENT ZNANJA

ŠTEVILO IZBOLJŠAV GLEDE NA IZOBRAZBENO STRUKTURO

POSTAVLJANJE CILJEV JE OSNOVA KLJUČA 2

MONITORING ONESNAŽENOSTI ZRAKA - HRUŠICA IN LIPCE

PROIZVODNJA V SEPTEMBRU

NAVODILA ZA UPORABO TELEFONSKIH APARATOV

KOLIČINSKO ZELO DOBRI REZULTATI VALJANJA
V SEKTORJU VALJARNA

PRED VRATI JE OGREVALNA SEZONA

KADROVSKA GIBANJA

SREČANJE FINANČNIH DELAVCEV

MODERNIZACIJA ARHIVA TEHNIČNE DOKUMENTACIJE

TEDEN BOJA PROTI ODVISNOSTI

ANKETA

NI MI VSEENO!

BILO JE PRED 50 LETI

ŠPIKOV KOT

GORNJESAVSKI MUZEJ NAM PREDSTAVLJA

ZAENKRAT VSE PO NAČRTIH

PREKO FUŽINSKIH PLANIN V DOLINO TRIGLAVSKIH JEZER

NAGRADNA KRIŽANKA

UVODNIK

Ob jubileju oddelka Raziskave in razvoj

Pred 40 leti je bil z odlokom Delavskega sveta Železarne Jesenice ustanovljen Raziskovalni oddelok. S tem je bil položen temeljni kamen na katerem je temeljil hitrejši razvoj novih izdelkov, na katerem so slonele tehnološke izboljšave in učinkovitejša strokovna pomoč kupcem.

V letih obstoja so se razvila številna nova jekla, med njimi elektropločevine, nerjavna jekla, visoko trdna konstrukcijska jekla, ki danes predstavljajo glavne proizvodne usmeritve Acronija.

Oddelok Raziskave in razvoj je vpisan v evidenco raziskovalnih organizacij pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo kar nam omogoča, da pri omenjenem ministrstvu konkuriramo za sredstva, ki jih slednje namenja za razne raziskovalne in razvojne projekte. Preko oddelka teče tudi sodelovanje z zunanjimi raziskovalnimi instituti in fakultetami.

Pomembno vlogo je oddelok imel tudi kot valilnica strokovnega kadra. Iz njega izhajajo številni vodilni inženirji Acronija.

Kljub predvidenemu oženju proizvodnega asortimana na področju toplo in hladno valjanih trakov, bo vloga raziskav in razvoja tudi v prihodnje pomembna. Lastnosti naših izdelkov je potrebno še bolj prilagajati zahtevam posameznih kupcev, ki se ne zadovoljujejo več z lastnostmi, določenimi z mednarodnimi standardi. Zato bo prilagajanje tehnoloških postopkov za izpolnjevanje zahtev kupcev stalna naloga tega oddelka. Poleg tega bodo predvidene spremembe asortimana jekel na področju proizvodnje debele pločevine zahtevale močno angažiranje strokovnega kadra za razvoj tehnologije izdelave, predelave in toplotne obdelave zahtevnejših vrst jekel kot npr. prodnih jekel. Investiranje v nove naprave ni edini pogoj za uspešen razvoj našega podjetja. Le z dovolj znanja lahko sledimo svetovnim trendom razvoja, izvajamo optimiranje tehnoloških procesov, uvajamo v proizvodnjo nove ali izboljšane izdelke in jih uvajamo na trg. To znanje pa je v veliki meri akumulirano prav v oddelku Raziskave in razvoj.

Ob jubileju sodelavcem oddelka Raziskave in razvoj iskreno čestitamo in jim želimo mnogo uspehov pri njihovem delu tudi v prihodnje.

Glavni direktor
prof. dr. Vasilij Prešern

Sodelavci oddelka Raziskave in razvoj

40 LET ODDELKA ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ

40 let ni ravno dolga doba, pa vendar dovolj dolga, da se je zamenjala vsa generacija ljudi, ki je pred 40 leti začela neko novo pot. Odsotnost te generacije pa ne pomeni, da mi, ki smo prišli kasneje, nismo ponosni na dogodke izpred 40 let. Ta začetek pravzaprav ni bil začetek iz nič, ampak organiziranje razvojno raziskovalne dejavnosti iz zametkov, ki so v Železarni nastajali v obdobju po II. svetovni vojni.

Tudi predhodnica kasnejše Železarne in današnjega Acronija pred II. svetovno vojno je dokaj dobro sledila svetovnim tehnologijam. Med II. svetovno vojno je Železarna dodatno proizvajala železo za potrebe vojaške industrije, zato ne preseneča dejstvo, da je bila Železarna na Jesenicah v letu 1945 ena od najboljših takratnih jugoslovanskih železarn.

Po II. svetovni vojni so bili vsi napor v Železarni najprej usmerjeni v povečanje proizvodnje. Pri tem pa so se srečevali s potrebami po razvoju novih tehnologij izdelave in predelave jekla. Naloge takratnega strokovnega kadra pa so bile še usmerjene v reševanje proizvodnih težav in usposabljanje proizvodnih naprav.

Kmalu pa so porabniki jekla že zahtevali določene tehnične podatke za različne toplotne obdelave. Zahteve za vgradnjo teh jekel v razne energetske in infrastrukturne objekte so se povečevale. Vedno bolj se je kazala potreba po razvoju, katerega nosilci, čeprav v obdobju 1945 – 1952 dokaj neorganizirani, so bili posamezni strokovnjaki. V tem obdobju so bili razviti jekleni izdelki kot "patentirana žica", pancirna pločevina, prve oplasčene elektrode, toplo valjane trafo in dinamo pločevine. V tem času so bile opravljene tudi prve metalografske preiskave, ki so omogočale identifikacijo nekaterih strukturnih komponent.

V letih od 1952 do 1961 je bilo raziskovalno delo še nekoliko omejeno s ciljem slediti razvoju metalurgije v svetu. Takratni Metalurški oddelek je deloval v okviru oddelka tehnične kontrole (OTK). Raziskovalne opreme ni bilo veliko na razpolago. Večino raziskovalnega dela so opravili posamezniki v prostem času, kot je v Kroniki zapisal eden od pionirjev raziskav in razvoja v Železarni dr. Gabrovšek.

Vedno bolj tesni stiki strokovnjakov Oddelka tehnične kontrole s porabniki jekel so nezadržno narekovali potrebo po lastnem razvoju. Tudi potrebe kovinsko predelovalne industrije so bile vedno večje. Porabniki jekel so zahtevali obilico uporabnega znanja zlasti na področju toplotne obdelave in varjenja, ki so ga upravičeno pričakovali od proizvajalcev jekel.

V tem obdobju se je Železarna soočila z zahtevnimi dobavami debelih pločevin za gradnjo predvsem energetskih objektov. To pa je zahtevalo dodatna znanja za razvoj tehnologij izdelave jekel odpornih proti staranju in jekel z dobro žilavostjo pri nizkih temperaturah.

Vedno bolj pa so naraščale tudi potrebe po razvoju kakovostnih tankih pločevin s posebnimi magnetnimi karakteristikami. V Jugoslaviji so rasli industrijski giganti električnih naprav in strojev. Nezadržno pa se je približeval trenutek, ko naj bi Železarna začela izdelovati hladno valjane elektroplacvne. To se je zgodilo leta 1963, le nekaj let potem, ko so prve izdelali v industrijsko razvitem svetu!

Filip Marinšek - vodja oddelka za raziskave in razvoj

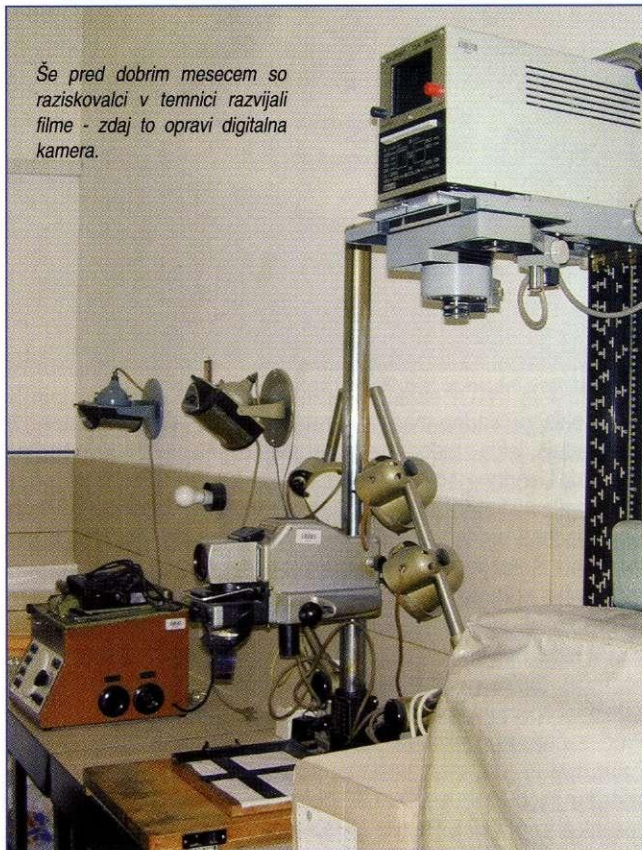

USTANOVITEV RAZISKOVALNEGA ODDELKA

Železarna Jesenice je leta 1961 stopila v tretje povojno raziskovalno razvojno obdobje. S sklepom centralnega delavskega sveta z dne 10. novembra 1961 je bil ustanovljen Raziskovalni oddelek (RO) ob sočasni reorganizaciji oddelka tehnične kontrole (OTK). V novoustanovljeni raziskovalni oddelku je bil prenesen del opreme takratnega metalurškega oddelka. Za ustanovitev RO ni bilo potrebnih dodatnih naložb. Oddelek se je vselil v klet in v visoko pritličje stavbe nekdanjega Pokojninskega sklada.

V opremo smo investirali postopoma v skladu s finančnimi možnostmi in razvojem raziskovalne dejavnosti. Organiziranost,

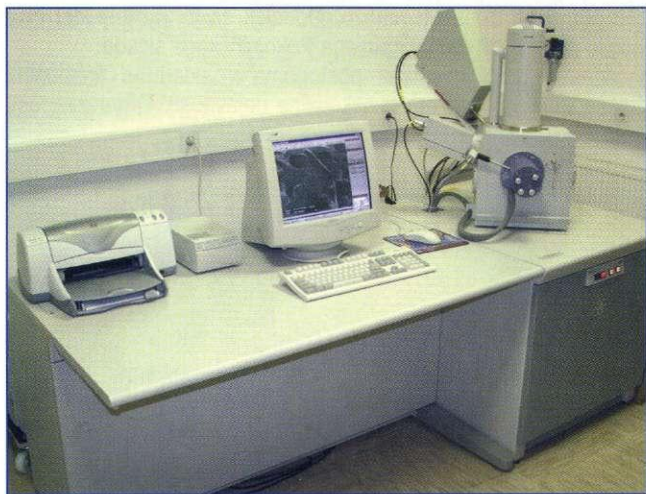
Še pred dobrim mesecem so raziskovalci v temnici razvijali filme - zdaj to opravi digitalna kamera.

kadrovska zasedba in oprema so bili že leta 1967 na takšni ravni, da smo RO pri republiških organih za znanstveno raziskovalno dejavnost registrirali kot znanstveno ustanovo. Podoben status imamo tudi še danes. Glavne naloge novo ustanovljenega oddelka so bile: izboljšava tehnoloških postopkov, povečanje zanesljivosti proizvodnje, analiza napak in sprejemanje ukrepov za njihovo odpravo ter razvoj novih jekel in izdelkov iz jekel. Razvita so bila številna nova jekla, s katerimi se je Železarna Jesenice in kasneje Acroni uveljavila na domačem in svetovnem tržišču. Med taka jekla štejemo legirane in nelegirane elektro pločevine, nerjavna jekla, avtomatna jekla, visokotrdna drobnostna mikrolegirana in visokotrdna poboljšana variva konstrukcijska jekla, posebna jekla odporna proti vodikovi krhkosti za uporabo v naftni industriji, jekla z izboljšano odpornostjo proti atmosferski koroziji, obraboodporna

27 let star elektronski mikroskop smo odstopili Gornjesavskemu muzeju Jesenice.

Nov elektronski mikroskop je velika pridobitev za naš oddelek.

jekla, jekla za hladno masivno preoblikovanje, jekla za namensko proizvodnjo, jekla za dodatne materiale, varilne elektrode in varilno žico, itd. Uvedene so bile izboljšave za številne tehnologije, tudi tehnologije za katere je bila kupljena licenca. S področja razvoja je bila izvedena prodaja znanja v tujino (Know How), večkrat je bilo izvedeno šolanje tujih delavcev po dogovoru s proizvajalci metalurške opreme.

Raziskovalni oddelek je poleg raziskovalcev za področja razvoja novih izdelkov in tehnologij razpolagal tudi z raziskovalci za področje toplotne obdelave, metalografije, fizikalnih preiskav, defektoskopije, varilne tehnologije in energetike.

Pred začetkom zapiranja določenih obratov in pred razdelitvijo Železarn v več samostojnih družb, je bilo v raziskovalnem oddelku zaposlenih več kot 70 delavcev. Po razdelitvi Železarn Jesenice je oddelek Razvoj in raziskave ostal v družbi Acroni. V

njem je danes zaposleno skupaj 24 delavcev – raziskovalcev in tehničnega osebja, ki zagotavljajo kontinuiteto razvojnega dela. Z razvojnimi in raziskovalnim delom raziskovalci omogočajo optimizacijo tehnoloških postopkov, ki zagotavljajo večjo proizvodno zanesljivost in boljšo kakovost izdelkov. Ti se morajo s svojimi lastnostmi neprenehoma prilagajati spremenljivim, vedno ostrejšim zahtevam trga.

Oddelek Razvoj in raziskave je vedno predstavljal tudi mesto za usposabljanje strokovnega kadra. Številni vodstveni delavci in tehnologi so svojo strokovno pot začeli v tem oddelku.

Optični mikroskop z digitalno kamero in računalniško opremo.

Utečeno je sodelovanje z instituti in s fakultetami, preko katerih je oddelek Razvoj in raziskave udeležen tudi pri znanstveno raziskovalnih projektih. Nekatere od teh sofinancira Ministrstvo za znanost in tehnologijo. Preko teh projektov teče tudi mednarodno sodelovanje. Pri delu na raziskovalnih projektih so posamezni raziskovalci pridobili tudi akademske nazive. Razvoj in raziskave predstavlja center znanja, ki ne služi le matični družbi, ampak opravlja raziskave in svetovanje tudi za druga podjetja kovinsko predelovalne industrije, kakor tudi kupcem izdelkov Acronija. Raziskovalno razvojni oddelek je vedno predstavljal center skoncentriranega znanja vseh strokovnjakov v Železarni. O tem pričajo mnoga priznanja in prestižne nagrade, kot je bila PANTZOVA nagrada in nagrada Inovator leta. Prvo so podeljevali za življenjsko delo in jo je prejelo več sodelavcev RR, prav tako tudi drugo, ki se je podeljevala za izjemne dosežke na področju predvsem tehnologije in izdelkov. Zadnja, tik pred razpadom Železarn, za razvoj novega izdelka, je bila podeljena za področje elektroplöčevin, ki so še danes naš osrednji izdelek.

Razpad Železarn je bil nekakšen mejnik tudi za Raziskovalni oddelek. Nekako smo nehote prešli v že četrto obdobje razvoja. Število zaposlenih na RR se je občutno zmanjšalo. V novem Acroniju je ostal le del proizvodnih programov. Upokojila se je določena generacija še sorazmerno mladih strokovnjakov predvsem v proizvodnji, ki smo jih nadomestili z bolj ali manj izkušenimi raziskovalci. Acroniju je uspelo prebroditi težave, zaradi katerih je marsikatero slovensko podjetje izgubilo lasten razvoj.

Srečno naključje je hotelo, da smo prav v jubilejnim letu uspeli nabaviti nekaj nove, zelo pomembne raziskovalne opreme, katere nabava je bila že skrbno načrtovana kot projekt, v skladu z usmeritvami Acronija v naslednjih letih.

Raziskovalci smo kar zadeva prihodnost Acronija in RR oddelka optimistično razpoloženi. Acroni je ena redkih družb, ki ji je uspelo ohraniti in obdržati lastno razvojno raziskovalno skupino. Dolga in uspešna je prehojena pot. Upamo, da se bo nadaljevala, čeprav morda ožja, vendar natančno usmerjena za potrebe novega, večjega in boljšega Acronija.

Vodja RR:
Filip Marinšek

Ludvik Bergles, Uprava

Menim, da je Oddelek za razvoj in raziskave pomemben za vsako večje podjetje.

Za črno metalurgijo je to še posebej pomembno. Uvajajo se vedno nove tehnologije, odkrivajo novi materiali z boljšimi lastnostmi in kar je še posebej pomembno – jeklo kot material pridobiva na veljavi. Uporablja se v vse več namenov. Tržišče je vedno bolj zahtevno do proizvajalcev. Ne nazadnje, takšen oddelek lahko veliko pripomore, da z manjšimi stroški naredimo kakovostnejše izdelke ter zadovoljimo kupca. Železarna Jesenice je imela zelo »močan« sektor za razvoj in raziskave. Z ukinjanjem posameznih dejavnosti pa se je tudi ta oddelek zmanjševal. To se je dogajalo tudi v mnogih drugih podjetjih v Sloveniji. Sedanji oddelek je po organizacijski shemi Acronija na pomembnem mestu. Upam, da mu tudi sicer dajemo dovolj veljave. Če nimaš razvoja, se ne razvijaš, potem stojiš na mestu in umiraš. So pa potrebna velika sredstva, da omogočimo delovanje te dejavnosti, ki se ob pravilni usmeritvi tudi povrnejo.

Franci Lončnar, Nabava

Oddelek za razvoj in raziskave je za podjetje zelo pomemben. Predstavlja vez z razvojem v svetu. Skrbi za razvoj izdelkov in tehnologij v podjetju. Brez njega bi podjetje stagniralo.

Darko Močnik, PC Hladna predelava

Naloga takšnega oddelka je, da razvija nove tehnologije in materiale. V železarni Jesenice je bil takšen oddelek precej številčen, saj je za podjetje pomembno, da skrbi za lasten razvoj. Kako je sedaj pa ne vem.

Jože Sodja PC Vroča predelava

Oddelek za razvoj in raziskave je potreben zato, da podjetje sledi razvoju.

Božidar Kero, PC Vroča predelava

Seveda rabimo takšen oddelek. Pomaga nam reševati tehnološke probleme. To so naloge, ki običajno trajajo zelo dolgo. Pa ne samo to. Tam se začnejo usposabljanje mladi strokovnjaki, ki kasneje zasedejo pomembna delovna mesta v obratih.

INTERVJU

Dr. Marin Gabrovšek: »PRI IZBIRI KADROV SEM IMEL SREČNO ROKO«

Ko ste se leta 1952 zaposlili v takratni železarni, je bila razvojno-raziskovalna dejavnost malo razvita. Ali ste že takrat razmišljali, da bi ustanovili tak oddelek, kar se je desetletje kasneje uresničilo?

Že študij na Univerzi in kasneje delo rednega asistenta pri katedri za metalografijo fakultete, me je vse bolj zasvojilo z raziskovalnim delom. Tako sem v letu 1952 prevzel mesto vodja Metalurškega oddelka v železarni.

V železarni sem se v kratkem času soočil z mnogimi tehnološkimi težavami v proizvodnji, ki so bile povezani tudi z zelo visokimi kakovostnimi zahtevami za posamezne izdelke. V Metalurškem oddelku sem začel programirati posamezne tehnološke preizkuse tudi na proizvodnih agregatih. Z izredno dobrim sodelovanjem s takratnim kadrom v obratih, ki me je sprejel, so se začeli ustvarjati timi, s katerimi smo postopoma modificirali obstoječe tehnološke poti in oblikovali nove tehnologije.

Ob dobrih tehnoloških rezultatih dela mi je bil v letu 1954 dodeljen prvi asistent, ing. metalurgije, v letu 1959 pa sem pridobil še dva inženirja metalurgije. To mi je pa že omogočilo programirati in realizirati raziskovalne naloge, povezane s tekočimi tehnološkimi problemi. Ob tem sem pa izluščil vprašanja, ki so postala predmet poglobljenega raziskovalnega dela. In to je bil čas, ko sem že razmišljal o ustanovitvi samostojnega raziskovalnega oddelka v okviru železarne.

Kako ste pridobili prve sodelavce raziskovalce in tehnično osebje ter prvo opremo?

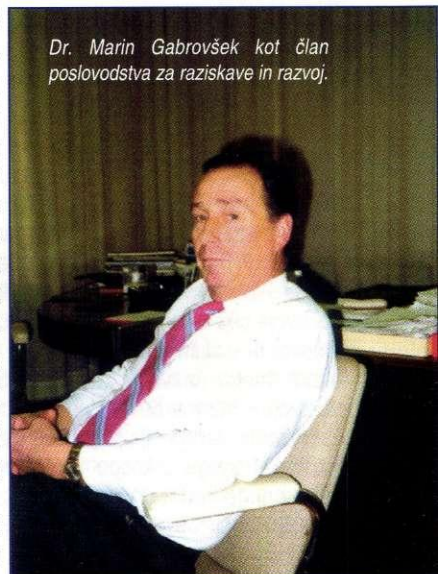
Vodstvo železarne mi je zaradi uspehov pri delu odobrilo, da sem sam lahko izbral prve dobre inženirje metalurgije, ki so že delali v železarni. Imel sem srečno roko.

Po ustanovitvi Raziskovalnega oddelka (RO) so bili poleg metalurgov kot raziskovalci zaposleni tudi kemiki, fiziki in matematiki.

Z reorganizacijo Oddelka tehnične kontrole (OTK) je Metalurški oddelek v prehodnem obdobju do ustanovitve Raziskovalnega oddelka (RO) prevzel tudi delo spremljave redne proizvodnje atestacije materiala na vseh tistih tehnoloških področjih, ki so bila tudi raziskovalno zanimiva. Z delitvijo dela OTK sem prevzel za raziskave namreč tudi tisto opremo, ki je bila potrebna za delo za tekočo atestacijo materialov v proizvodnji.

Tako se je počasi ustanavljal oddelek RO z obstoječo opremo, ki pa je bila za fizikalne in tehnološke raziskave najbolj pomembna. To je bila metalografija, neporušne preiskave, toplotna obdelava, magnetne meritve in fizikalne preiskave. Organizirali smo tudi lastno eksperimentalno delavnico. S to opremo smo izvajali tudi vsakodnevne preiskave za redno atestacijo proizvodov.

V tem obdobju sem prevzel tudi strokovno knjižnico pri železarni, ki je po vsebinski preureditvi in z novim vodstvom postala vse bolj pomembna pri kreiranju raziskovalnega dela.

Dr. Marin Gabrovšek kot član posloводства za raziskave in razvoj.

Delitev dela na področju OTK in RO je zagotavljala normalno dejavnost astestacije proizvodov železarne, brez podvajanja opreme. V tem pogledu smo bili racionalni. Vse mehanske in kemične preiskave potrebne za raziskovalno delo je opravljala OTK. In obratno, RO je zagotavljal redno vse usluge in rezultate fizikalnih preiskav na drugih področjih, ki so bile potrebne za končno astestacijo materiala. Po istem principu se je razdelilo tudi tehnično osebje takratnega OTK.

Raziskovalni oddelek je ostal sestavni del železarne v času, ko je bilo v državi moderno ustanavljati samostojne institute. Ta povezanost je bila največja opora za vse nadaljne raziskovalno delo.

Vodstvo je vedno cenilo rezultate raziskav in nenehno podpiralo delo raziskovalcev, kasneje tudi s sistemom posebnega nagrajevanja raziskovalcev.

Glede na to, da je novo nastajajoča industrija v državi, skupaj z vojaško industrijo, postavljala visoke kakovostne zahteve končnih proizvodov, v skladu z razvojnimi plani Jugoslavije, so vodilni dojeli vlogo raziskovalcev in jim dajali vedno veliko podporo tudi s tem, da smo lahko nenehno izvajali v proizvodnji tehnološke eksperimente brez kakršnihkoli ovir.

Delitev železarne na temeljne organizacije je imela za posledico, da je bila v proizvodnji v posameznih fazah prisotna kar velika tehnološka nedisciplina, saj je vsaka temeljna organizacija imela tudi svoje cilje in odgovornosti. Železarna kot celota je bila nosilec kakovosti končnega proizvoda. Zato je postal RR nosilec tehnološkega razvoja do take stopnje, da je postavil lastne proizvodne standarde, ki so bili zakon za vse tehnološke dejavnosti v železarni. Samovolja je predstavljala prekršek.

Potrditveni takega pristopa je največji dokaz pozitivnega odnosa vodstvenega kadra do raziskovalnega dela. Ta pozitiven odnos je bil toliko večji ob dejstvu, da se je v okviru RO osvajalo nove kakovosti jekel in proizvodov, ki so Železarni Jesenice dali poseben pečat tudi v svetu.

Kako je bilo z raziskovalno opremo, brez katere si ni mogoče zamišljati uspešnega razvoja?

Kot sem že omenil, je RO prevzel nekaj opreme ob reorganizaciji OTK. Oprema je bila zelo skromna, saj poglobljene raziskovalne dejavnosti v železarni pred tem ni bilo. Tudi sredstva, namenjena za morebitno nabavo opreme, so bila omejena, prisotno je bilo še vprašanje nabave repromateriala.

Stanje opreme in želje po raziskavah mogoče lahko ponazorim s primerom: sam sem izdelal dilatometer in iz odpisanega merilca temperature optični galvanometer. Ta je zaznal časovna in strukturna dogajanja pri izdelavi zelo zahtevnih diagramov izotermične premene jekla (TTT). Strukturna dogajanja so se izpisovala na fotografskem papirju. V letu 1953 sem skupaj z asistentom, izdelal vse TTT diagrame izotermične premene, za vsa orodna jekla, ki jih je proizvodila železarna. Diagrami so bili posredovani potrošnikom naših jekel kot vodilo za toplotno obdelavo. Bili smo prvi v Jugoslaviji, ki smo bili sposobni izdelovati te diagrame.

Po letu 1960 pa so se začele odpirati večje možnosti nabave aparatov, kot je na primer merilec magnetnih karakteristik jekla, mikrotirgalni stroj ipd. Zelo velika pridobitev je bila tudi nabava eksperimentalne srednjefrekvenčne taline peči s težo bloka 5 kg. S tem je bila ustvarjena možnost, da se je ves eksperimentalni del razvoja novih jekel izvršil v laboratorijskem merilu, od izdelave do meritve končnih fizikalnih lastnosti jekla. Raziskovalci in raziskovalna dejavnost, so dobili veliko spodbudo za svoje delo, število polindustrijskih preiskav na proizvodnih napravah se je bistveno zmanjšalo.

Mikroskop so oči metalurga raziskovalca.

Nabava elektronskega mikroskopa Philips s povečavo do 100.000-krat, nam je šele odprl oči, kaj se v jeklu dogaja in kako voditi

raziskavo v pravo smer za doseg ustreznih fizikalnih karakteristik jekla. Mikroskop je lahko delal v transmissijski ali rasterski tehniki. Po letu sedemdeset so se odprle možnosti nabave opreme do te mere, da je bil RO usposobljen tudi za temeljne raziskave. Vodstvo železarne je podpiralo tak razvoj.

Organiziranih je bilo 10 specializiranih laboratorijev ter oddelek standardizacije in statistične obdelave podatkov.

Laboratoriji so bili dobro opremljenih z različnimi aparaturami, ki pa so kot celota dali zaokroženo sliko dejavnosti RO, ki se je lahko primerjala z marsikatero drugo, visoko letečo raziskovalno organizacijo v Sloveniji, če vzamem kot merilo znanje in prenos znanja v ustvarjalno sfero, kar je bil osnovni cilj RO.

Znano je, da je RR oddelek kmalu postal "valilnica" strokovnjakov, ki so kasneje zasedli vsa pomembna mesta v proizvodnji in vodstvih različnih služb. Ste si s tem pridobili zaveznike?

Rezultati raziskav so bili v praksi vse bolj vidni. Proizvodnja jih je sprejemala. Vse bolj je bila prisotna želja po stabilizaciji proizvodnih procesov, saj je postajala ekonomska komponenta vse bolj pomembna.

Kot univerzitetni profesor sem lahko povečal raziskovalni potencial RO tudi s štipendisti železarne, predvsem metalurške smeri, ki so opravljali diplomske naloge v Raziskovalnem oddelku. Teme diplomskih nalog so bile neposredno povezane z aktualnimi vprašanji v proizvodnji. Diplomant je imel na razpolago dobro opremo in vsestransko pomoč zaposlenih v RO.

Tak sistem dela je prispeval k temu, da so se rezultati diplome vgrajevali kot mozaik v reševanje tudi proizvodnega vprašanja, na drugi strani smo pa lahko ocenili tudi strokovnost in nagnjenje do sistematičnega raziskovalnega dela vsakega diplomanta. V takem primeru smo si prizadevali, da smo diplomanta zadržali v RO in je nadaljeval z delom ter se specializiral na določenem področju. Tako se je nenehno povečeval znanstveni potencial RO.

Vse to pa je rodilo zamisel, da morajo vsi diplomanti ali tudi drugi inženirji metalurgije opraviti nek staž v RO, preden so bili razporejeni na delovno mesto v proizvodnji. Dobro sem se zavedal, da fakulteta daje diplomantu predvsem teoretsko znanje, praktično znanje je pridobil v RO. Vsakega smo ocenili in dali mnenje o področju njegove zaposlitve v železarni.

Dejstvo je, da so taki inženirji imeli več znanja in so bolj razumeli vsebino raziskovalnega dela. Na drugi strani je pa bil njihov prispevek v proizvodnji že od začetka boljši. Menim, da so imeli vzrok, da so bili zavezniki raziskovalnega dela.

Inženirji so prevzemali mesta tehnologov v posameznih proizvodnih obratih, bili so uspešni, saj so poznali jeklo in možnosti rešitve posameznih težav tudi z druge strani.

Nove naložbe in druga kadrovska gibanja so zahtevale nove strokovnjake za mesta obratovodij. Vodstvo železarne je "novačilo" ta kader prav iz strokovnjakov RO. Ob vsakem takšnem odhodu smo morali vzgojiti novega raziskovalca. In ta proces je bil nenehno prisoten pri kadrovanju na vodilna mesta v železarni. Torej je bil RO dejansko "valilnica" dobrih kadrov, tudi zaradi dopolnilnega praktičnega izobraževanja v raziskovalnem oddelku.

Kdo -razen Vas- je še usmerjal razvojno politiko v železarni, oziroma ste pri tem imeli proste roke ali pa je bilo to vodeno z "vrha"?

Raziskovalni oddelek je bil s svojim znanjem mnogokrat pred potrošniki. Osvajali so se novi izdelki, večkrat tudi s potencialnimi potrošniki. V primeru, da so ekonomske analize bile pozitivne tako v pogledu trga, kakor tudi stroškov, je bila to iniciativa, da se je vodstvo železarne odločilo za tiste naložbe, ki so bile potrebne za realizacijo take proizvodnje.

V Martinarni, predvsem pa v elektro jeklarni so se osvajale nove tehnologije, da je lahko železarna proizvodila izdelke ob vse večjih

kakovostnih zahtevah. Raziskovalci so iskali optimalne tehnološke poti za doseg te ciljeve, kar je bilo odločilno za nove naložbe v posameznih delih proizvodnje.

V primerih, kjer pa se je iz ekonomskih potreb razvoja železarne posegalo v večje naložbe in strateške odločitve ter večja prestrukturiranja podjetja, so raziskovalci programirali tehnološke postopke, skupaj s potencialnimi dobavitelji opreme in obratovodji. Tako je bil RO vpleten tudi v razvojno dejavnost železarne. Končne odločitve glede nabav opreme, povezane s tehnološkim konceptom, so bile pa v rokah drugih sektorjev, od financ, nabave do novogradenj ter samoupravnih organov v železarni.

Leta 1973 ste kot prvi nagrajenec prejeli PANTZOVO nagrado, ki so jo po razpadu Železarne Jesenice, prenehali podeljevati. Kaj je takrat pomenilo to prestižno priznanje?

Pantzovo nagrado sem prejel za "izredne uspehe na razvoju metalurške tehnologije". Nagrada je bila ob takratnem načinu

nagrajevanja tudi dobro finančno podprta.

Ce se ozrem nazaj, je pomenilo to dejanje priznavanje vsega strokovnega dela na vseh področjih proizvodnje in razvojne dejavnosti v železarni; bilo je priznanje, da sem strokovno živel za železarno; priznanje za znanje in napore za vodenje razvoja proizvodnje posameznih strokovnih področij, in s tem prispeval, da je železarna lahko sledila tržnim in kakovostnim zahtevam, vedno bolj zahtevni in razvijajoči se industriji v Jugoslaviji.

V velikem podjetju je zaposlenih več strokovnjakov z isto stopnjo izobrazbe. Pri tem pa so lahko prispevki posameznikov k rasti podjetja različni, predvsem v pogledu samega strokovnega dela in s tem njegovi pripadnosti. Posamezniki lahko izstopajo v teh karakteristikah. Zato menim, da bi se ta institut priznavanja ustvarjalne dejavnosti posameznikov v podjetju morali ohraniti tudi v prihodnje.

Po razpadu SŽ je Acroniju uspelo obdržati nekoliko okrnjeni razvoj. Vloga in funkcija RR je podobna kot včasih, le da je vedno večji poudarek tudi na servisiranju kupcev. Se Vam zdi tak razvoj pravi?

Verjetno sem obremenjen s preteklostjo, pa premalo poznam

okolščine, ki so danes prisotne ob takih ali drugačnih odločitvah. Ponovil bom že izrečene misli.

Acroni je nosilec blagovne znamke končnega proizvoda. To pomeni, da mora vsak profitni center poslovati tako, da ne pride do samovoljnih odločitev na tehnoloških področjih in s tem padca kakovosti izdelkov. V vseh profitnih centrih bi morala proizvodnja potekati po internih standardih, ki so zakon in se lahko spreminjajo samo s soglasjem RR.

S stabilnostjo proizvodnje v vseh fazah bi bila zagotovljena kakovost končnega izdelka, posledično bi se zmanjšal tudi izmeček v vseh fazah, to je posameznih profitnih centrih. Z drugimi besedami, profitni center naj vodi politiko poslovanja tudi s poudarkom na področju stroškov, ne bi pa smel iskati znižanje letih v tehnoloških fazah, ki vplivajo na zmanjševanje kakovosti končnega izdelka znamke Acroni.

Razvojno raziskovalni oddelek bi moral biti nosilec razvoja tehnologije proizvodnje v vseh fazah in imeti pri tem podporo vodstva Acronija.

Servisiranje kupcev, pod tem razumem sodelovanje s potrošniki, je nujna dejavnost RR. Saj samo spremljanje problematike predelave izdelkov pri različnih kupcih daje nove ideje, ki jih RR kasneje vključi v tehnološki proces proizvodnje in raziskav ter rast kakovosti finalnega končnega proizvoda. Tako se dobijo tudi ideje - tematika, nadaljnega raziskovalnega dela.

Trenutni položaj v jeklarstvu po svetu in pri nas je vse prej kot rožnat, le da smo mi še bolj občutljivi za recesijo. Kako naj bi se v takšnih časih po Vašem mnenju moral odzvati razvoj?

Tudi Železarna Jesenice je doživljala obdobja recesije. Glede na veliko multikulturo jekla in izdelkov smo zapolnjevali "recesijske luknje" s preusmeritvami v proizvodnji končnih izdelkov.

Acroni se je usmeril v veliki meri v monokulturo jekla v proizvodnem procesu oziroma končnih izdelkov, kar je v skladu s svetovnimi smernicami. Mogoče so zato udarci recesije še bolj boleči.

Želel bi, da bi se rezultati raziskovalne dejavnosti nenehno vgrajevali kot mozaik v poslovno uspešnost Acronija. Ob današnjem nepredvidljivem svetovnem tržišču je zagotovljen plasman proizvodov le, če je v njega vgrajenega dovolj znanja. To pa je izziv in naloga za raziskovalce, da morajo z raziskovalnim programom in rezultati raziskav tržišče nekako presenetiti z izdelki in tehnologijami, ki bodo končne porabnike tudi usmerjale v tržno zanimive proizvode. V tem vidim uspešnost raziskovalne dejavnosti danes, pa tudi prihodnjega poslovanja družbe Acroni.

V poročilu "Železarna Jesenice in raziskovalna dejavnost, s posebnim poudarkom na delu Raziskovalnega oddelka v letih 1961-1992" (april 1999) sem zapisal, da smo bili raziskovalci s svojim znanjem pred potrošniki. Bili smo pobudniki marsikatere proizvodne panoge v državi in artiklov. Menim, da bi se to moralo tudi danes ponoviti v okviru Acronija.

Nedvomno imate zelo veliko zaslug za obstoj Razvojnega oddelka, ki ste ga ustanovili že pred 40 leti. Ob tej priložnosti se Vam iskreno zahvaljujemo za vse, kar ste storili, in Vam želimo, da bi skupaj praznovali še več okroglih obletnic.

Zahvaljujem se za vse lepe želje in "opozorilo", da je danes že tako visoka obletnica RO; saj bi na to sam kar pozabil. Zato še enkrat hvala za opozorilo na ta dogodek.

Ob tej obletnici bi se rad zahvalil takratnim raziskovalcem Železarne Jesenice in ostalim sodelavcem RO za vse aktivnosti pri delu, za korektne odnose in pripadnost Raziskovalnemu oddelku ter njegovemu delu. Bili ste kreativni.

Sedanji mladi generaciji raziskovalcem pa priporočam mnogo raziskovalnih ambicij, saj je znanje, teoretično in aplikativno, danes na vseh področjih imperativ razvoja in preživetja v svetu!

Filip Marinšek

HITREJE DO IZVORA NAPAK Z VRSTIČNIM ELEKTRONSKIM MIKROSKOPOM Z EDS ANALIZATORJEM

V juniju letošnjega leta smo 27 let star presevni elektronski mikroskop zamenjali z novim vrstičnim mikroskopom. Vzrok za zamenjavo je bila nepopravljiva okvara energijskega disperzijskega spektrometra (EDS), ki omogoča analizo majhnih

Raziskovalka pri vrstičnem elektronskem mikroskopu.

delcev v materialu. Zgolj zamenjava spektrometra pa ni bila mogoča, kajti novi tipi spektrometrov s starim mikroskopom niso kompatibilni.

Člani projektne skupine smo izbrali za dobavitelja opreme podjetje Philips Eindhoven. Vrstični elektronski mikroskop XL-30 z analizatorjem EDS je sestavljen iz naslednjih delov:

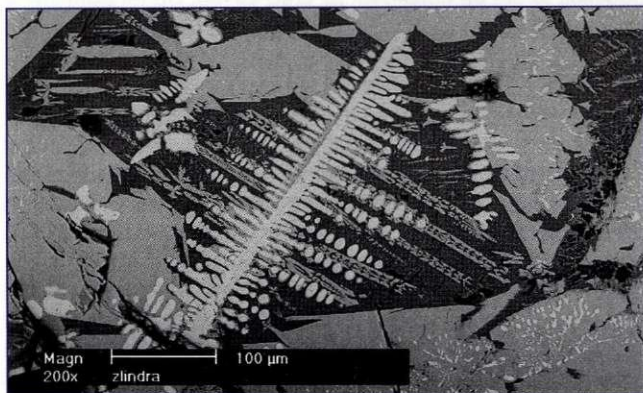
- rastrski elektronski mikroskop z rotacijsko in turbomolekularno črpalko,
- 2 računalnika s potrebno programsko opremo za krmiljenje mikroskopa in analizatorja,
- 3 detektorji (EDS, za odbite in za sekundarne elektrone),
- tiskalnik za izpis rezultatov analiz in slik.

Vrstični elektronski mikroskop v kombinaciji z EDS analizatorjem uporabljamo za vsakdanje delo pri ocenjevanju kakovosti izdelkov, npr. za:

- določitev napak na pločevini (npr. razpoke, luskine) in vzrokov zanje v različnih fazah izdelave ter predelave,
- analiza mikrostruktur pri visokih povečavah,
- ocenjevanje vrste prelomov ter vzrokov za nastanek le-teh,
- ocenjevanje uspešnosti luženja ali nanosa površinskih prevlek,
- analiziranje vrste in oblike nekovinskih vključkov, praškov, izcej posameznih elementov, raznih faz

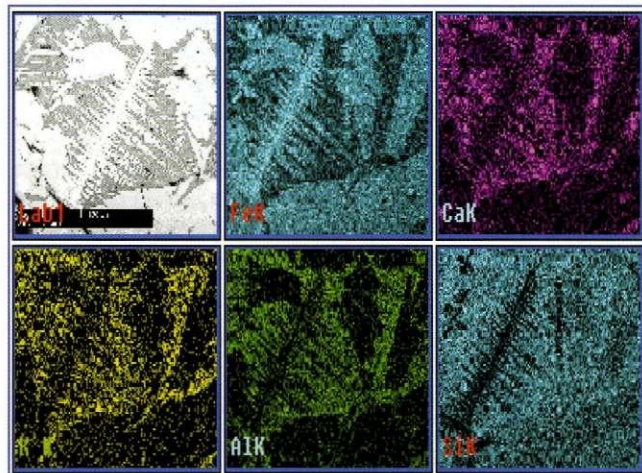
Poleg vsega tega je naprava tudi nujno potrebno »orodje« za raziskovalno-razvojno delo.

Primer: analiza žlindre - slika 1

Slika 1 prikazuje močno povečan izsek razpoke, na sliki 2 pa je prikazana porazdelitev posameznih elementov. Na mestu, kjer je nekega elementa več, je barva bolj intenzivna. Na svetlih mestih je poveča delež železa, na temnejših pa ostalih elementov (kalcij, kalij, aluminij in silicij).

slika 2:

Vrstični elektronski mikroskop z EDS analizatorjem je nujno potrebna naprava v metalografiji. Omogoča hitro ter točno identifikacijo vrste in izvora napak v različnih fazah izdelave, predelave ali obdelave.

Nabava mikroskopa je potekala v okviru projekta, ki ga je potrdilo Poslovodstvo Acroni in Nadzorni svet Slovenskih železarn.

Pri projektu nabave elektronskega mikroskopa smo sodelovali zaposleni na oddelkih RR, Uprava, RTA, Nabava, Finance in Projekti. Za izredno prizadevnost in profesionalno opravljeno delo na vseh področjih se vsem lepo zahvaljujem.

Erika Bricelj

INOVACIJE

PROIZVODNI MANAGEMENT = MANAGEMENT ZNANJA?

Konec septembra je GV-Izobraževanje organiziral v Portorožu konferenco Proizvodni management. Konferenca, ki so se je udeležili tako priznani strokovnjaki in vodilni delavci iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti, strokovnjaki iz državne uprave, ministrstev, razvojnih agencij in regionalnih razvojnih centrov, kot raziskovalci ter pedagoški delavci iz inštitutov, tehnoloških centrov in univerz, je bila razdeljena na pet tematskih sklopov, ki jih je kot skupna rdeča nit povezovalo spoznanje o pomembnosti znanja in inovativnosti:

- Slovenija kot partner EU
- Komercializacija raziskav in razvoja
- Strategija gospodarskega razvoja Slovenije
- Tehnološki razvoj in industrijska rast
- Značilnosti proizvodnje prihodnosti.

Zanimive so sicer bile tudi informacije, kakšne ukrepe predvidevajo in predlagajo naše institucije, ki skrbijo za tehnološki razvoj ter kako so se s pospeševanjem in podporo tehnološkega razvoja kot odzivom na globalno konkurenco spoprijeli na Finskem in Irskem, ki veljata glede hitrosti razvoja za najuspešnejši evropski državi, predstavniki gospodarskih podjetij pa so veliko več pozornosti namenili lastnim naporom, ki jih morajo vlagati pri iskanju odgovorov na zaostrene pogoje gospodarjenja.

Ne glede na tematski sklop namreč ni bilo razpravljalca, ki se ne bi v takšni ali drugačni obliki dotaknil problema znanja. Nevtralen

poslušalec pa se kljub temu ni mogel znebiti vtisa, da znanje v slovenskem prostoru predstavlja reko, na katere enem bregu stoji gospodarstvo kot njegov potencialni uporabnik, na drugem pa inštituti in šolstvo kot njegov proizvajalec. Prave povezave med bregovima pa ni. Še več, izkazalo se je, da so se mostovi, ki so ti dve sferi povezovali v preteklosti, v zadnjih letih praktično porušili. To je po svoje tudi razumljivo. V času tranzicije so si številna proizvodna podjetja prizadevala predvsem preživeti. V reorganizacijskih prizadevanjih pri iskanju notranjih rezerv pa so stopnjo izrabe človeških virov in proizvodnih sredstev dvignili na tak nivo, da je napredek možen samo še ob intenzivnem posodabljanju tehnologije. To pa spet pomeni uvajanje novega znanja bodisi v izdelke bodisi tehnološke in upravljalne postopke. Marsikateri direktor se sprašuje, kako do novih trgov, kako s strateškimi partnerstvi odgovoriti na globalizacijo trga, kako čimprej priti do novih idej in izdelkov ter najnovejših tehnologij, pa tudi o tem, kako še bolj izkoristiti v podjetju že obstoječe znanje in kako prenesti v podjetje dosežke zunanjih raziskav.

Tranzicija ni prizanesla niti znanstvenim institucijam in univerzam. Radodarno razvojno-raziskovalno okolje je v času real-socializma delovalo uspavajoče, sodelovanje z gospodarskimi podjetji je bilo za slednje prestižnega značaja, aplikacijski rezultati pa največkrat niti niso bili pomembni. Zdaj znanje in dosežki R&D postajajo vedno bolj tržni proizvod teh institucij, ki so se zato prisiljene tudi marketinško obnašati. Kos kruha, ki ga dobivajo od države je vedno tanjši, zato je nujna preusmeritev z bazičnih raziskav na aplikacijske, kjer bo nujno tesno sodelovanje z gospodarstvom. To pomeni, kot je omenil eden od gospodarstvenikov, da bo potrebna tudi tranzicija znanja na račun njegove »akademizacije«, s katero gospodarstvo nima kaj početi. Zanimiv je podatek (Delo, 9. 5. 01), da je na področju raziskovalnih programov 72 temeljnih in le 28 odstotkov aplikativnih raziskav.

Pokazalo se je, da razmerje med »ustvarjalci« novega znanja in njegovimi uporabniki v gospodarstvu ni ustrezno in da tudi zakonodaja ni naklonjena tehnološkemu razvoju. Kar se tiče konkretne vladne podpore, ne glede na dokument Strategija gospodarskega razvoja Slovenije, ki ga je vlada sprejela 26. julija letos, proizvodna podjetja ne pričakujejo veliko. Očitno vsa ministrstva smatrajo, da se bo gospodarstvo v kritičnih situacijah znašlo že samo. Kako si sicer še drugače lahko razložimo žalostno dejstvo, da se te konference ni udeležil noben minister, na okrogli mizi Društva agrarnih ekonomistov tri dni kasneje pa sta bila prisotna kar dva. Če primerjamo udeležbo v BDP-ju, kjer kmetijstvo s svojimi 3.3% komaj odtehta učinek ene same industrijske družbe kot je n.pr. Revoz, je za to res težko najti sprejemljivo razlago. Eden od direktorjev je za rešitev tega in drugih problemov industrije malo za šalo, malo pa zares predlagal, da industrija ustanovi kar svoje ministrstvo.

Kar se tiče povezav med »ustvarjalci« novega znanja in njegovimi uporabniki se stvari očitno premikajo na bolje. Prevladuje sicer mnenje, da temeljne raziskave, katerih rezultati se ne končajo z aplikacijo v industriji, nimajo uporabne vrednosti. Pozornost zaslužijo izkušnje metalurške družbe IMPOL, ki ji je na začetku devetdesetih let grozil popoln zlom, pa se je uspela z izredno inovativnim vodenjem pobrati. Eden od rezultatov tega vodenja se kaže v tehnološkem razvoju, ki je v podjetju tesno povezan z obema univerzama. Tudi drug zanimiv podatek prihaja iz metalurške družbe: kompleten Acronijev proizvodni program temelji na doma razvitih tehnoloških postopkih, ki so tudi sad tega sodelovanja z Metalurškim inštitutom in FNT.

Pa vendar v razpravah predstavnikov metalurških družb ni bilo zaznati pretiranega optimizma. Metalurgija kot gospodarska panoga za mlade strokovnjake ni zanimiva, tako da se je za ta študij kljub zelo stimulativnim štipendijam v študijskem letu 2000/2001 odločilo samo 12 študentov. Nasploh je s stališča industrije zaskrbljujoča struktura študentov. V letu 1991/1992 je

bilo od 36.260 študentov 26 odstotkov vpisanih na tehniške fakultete, v letu 2000/2001 pa je ta delež pri 87.500 vpisanih študentih padel na 18 odstotkov. V istem obdobju se je delež študentov družboslovnih in poslovnih ved ter prava povzpela s 26 na 43 odstotkov. V zadnjem času se radi pohvalimo, da nam je uspelo zaježiti beg možganov v tujino, gospodarstveniki pa se pritožujejo, da se je povečal njihov beg v državno upravo. Po podatkih Urada za statistiko je bilo decembra 2000 v Sloveniji zaposlenih 16.985 strokovnjakov elektro in strojne stroke (višja in visoka izobrazba, magistri, doktorji znanosti). Od njih jih je bilo v industriji (predelovalna panoga) zaposlenih samo 6.016 ali dobrih 35 odstotkov. Še bolj alarmanten pa je podatek, da je v predelovalni dejavnosti zaposlen komaj vsak petnajsti doktor znanosti in vsak peti magister teh dveh strok.

Pa ne gre samo za konflikt med gospodarstvom in negospodarstvom, problem predstavlja tudi centralizacija »možganov« v Ljubljani, kar se je pred kratkim odrazilo v sporu ministra za okolje in prostor s štajersko metropolo, lepo pa ga ilustrira tudi odgovor enega udeležencev na vprašanje, kje naj koprski Cimos dobi kadre za svoj razvojni oddelek. Edina rešitev naj bi bila prestavitev te službe v Ljubljano.

Razloga, ki sta pripeljala do takšnega stanja sta predvsem dva. Prvi je nedvomno razlika v kvaliteti življenja med centrom in periferijo, drugi, vplivnejši, pa je povezan s slabim ugledom, ki se je prijel tehničnih poklicev v obdobju tranzicije, ko so propadali veliki industrijski sistemi. Posledica tega je bilo neupravičeno slabo moralno in materialno vrednotenje dela tehničnih strokovnjakov v industriji in s tem upad zanimanja za tehnične poklice.

Kot že rečeno, pred industrijskimi podjetji je v bitki za preživetje obdobje, ko samo interno znanje, s katerim so se obdržali na trgu doslej, ne bo zadostovalo. Nujno se bodo morala nasloniti tudi na zunanje vire znanja. Naloga teh pa je, da se tudi oni prilagodijo tržnim in razvojnim zahtevam, kar pomeni večjo odzivnost, kakovost in cenovno primernost.

Acroni je na konferenci predstavil g. Darko Mikec s prispevkom »Inovacije postajajo imperativ preživetja«. Ne glede na to, da so nas pri izrabi lastnih človeških virov in pojmovanju inovacijske dejavnosti mnoga propulzivna podjetja prehitela za deset in več let, je predstavitev naših naporov pri mobilizaciji lastnega človeškega kapitala doživela odmeven odziv, tako da smo dobili kar nekaj predlogov za izmenjavo izkušenj. Primerjalni nastop s še dvema metalurškima družbama (Impol in Inoxa), ki sta prav tako kot Acroni »vstali od mrtvih«, je imel vsekakor tudi pozitiven promocijski učinek.

Osnovno sporočilo konference razumem kot v naslovu napisano enačbo, ki še posebej velja za podjetja, v katerih stroški dela predstavljajo pomembno postavko v ceni proizvoda. Zanje je še kako pomembna kvaliteta in kvantiteta vloženega dela, ki je neposredno odvisna od znanja delavcev in sposobnosti usmerjanja razvoja ter izrabe te dobrine.

Ali smo pripravljeni in sposobni v Acroniju to sporočilo sprejeti kot izziv?

Avgust Novšak

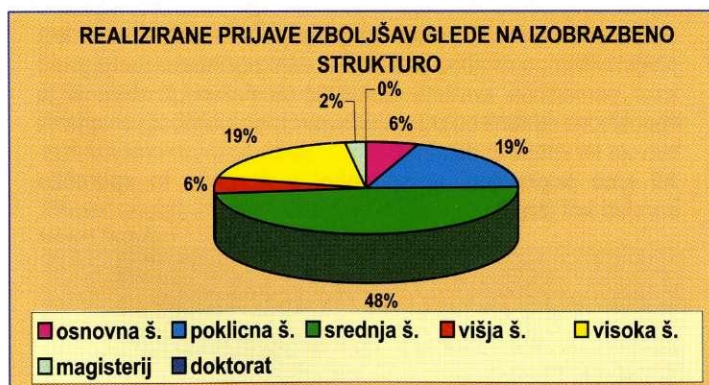
SKUPNO ŠTEVILO IN REALIZACIJA IZBOLJŠAV GLEDE NA IZOBRAZBENO STRUKTURO

Pogled na spodnji graf nam pokaže, da največ izboljšav prijavljajo inovatorji s srednjo šolo, ki so v močnem vodstvu pred inovatorji s poklicno šolo. Skoraj v enakem razmerju se pojavljajo prijave inovatorjev s višjo in visokošolsko izobrazbo, vendar še vedno premalo, saj bi prav ta struktura zaposlenih s svojim znanjem lahko veliko pripomogla k izboljšavam v svojem delovnem okolju. Ko smo v naši službi pregledovali inovativno dejavnost pred letom 1991, smo prišli do zaključka, da je v procesu izboljšav delovalo veliko

več vodstvenega kadra na vseh ravneh, ki so bili za svojo inovativnost tudi nagrajeni. Zato se sedaj sprašujemo, kaj se je tako drastičnega spremenilo, da ta izobrazbena struktura ni več tako zainteresirana za to dejavnost. Je to drugačen pogled na inovativnost, mogoče službene inovacije ali pa se skriva odgovor na to vprašanje v moratoriju na invencijsko-inovacijsko dejavnost, ki je trajal kar pet let, ponovno pa je bila ta dejavnost »postavljena na noge« leta 1999.

Če komentiramo še spodnji graf, se nam zdi logično, da je glede na visoko število prijav avtorjev s srednješolsko izobrazbo tudi največ realiziranih izboljšav. Seveda bi se stvari lahko tudi obrnile, vendar so očitno izboljšave inovatorjev kakovostne in smo lahko ponosni na velik delež, ki ga prispevajo naši inovatorji. Če se nam v primeru prijav inovatorjev, ki imajo srednješolsko izobrazbo, realizacija predlogov še zdi logična, pa bi se na prvi pogled pri majhnem številu prijav avtorjev s poklicno in visokošolsko izobrazbo zazdela realizacija izboljšav zelo visoka. Prevedeno to pomeni skoraj 100-odstotna realizacija; vendar samo na prvi pogled, saj vemo, da ni vse samo v številu prijav, ampak je vrednost nekega dela predvsem v kakovosti le-tega. Kakovost pa pomeni boljše pogoje proizvodnje, olajšano delo, izboljšane izdelke itd., s tem pa posledično tudi boljše prodajo na konkurenčnem trgu. Zato ne razumemo miselnosti nekaterih, ki inovativno-inovacijsko dejavnost sprejemajo kot strošek, ne pa kot faktor za uspešnost podjetja. Danes si vsa uspešna podjetja doma in v tujini prizadevajo za čim večji odstotek zaposlenih, ki se ukvarjajo z inovativnostjo, saj se zavedajo, da bodo na tako krutem in konkurenčnem gospodarskem trgu uspeli le s kakovostjo, razvito tudi s pomočjo inovatorjev.

Za konec naj izrazim še misel, namenjeno inovativnim ljudem, ki s svojim delom in razmišljanjem pripomorejo k boljšim rezultatom v okolju, kjer delajo:
INOVATIVNOST JE OKNO V NAPREDEK – ODPRIMO GA!
 K temu naj samo še dodam, da je to okno zaradi ozkosti nekaterih zelo težko odpreti.

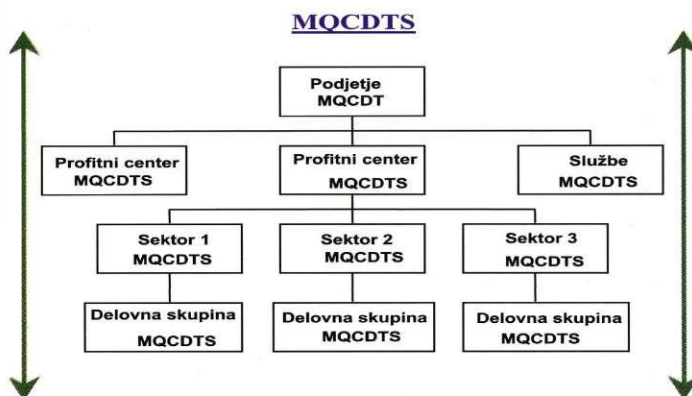
Karmen Blatnik

POSTAVLJANJE CILJEV JE OSNOVA KLJUČA 2

Bližamo se koncu poslovnega leta

2001, ko je veliko naporov vodstva in vseh zaposlenih usmerjenih v doseganje načrtovanih ciljev za letošnje leto in ko istočasno začenjamo pripravljati načrte ter usmeritve za naslednje poslovno leto. V mesecu oktobru bo vodstvo družbe pripravilo Gospodarski poslovni načrt za leto 2002, kar bo podlaga za določitev ciljev družbe na petih pomembnih poslovnih področjih: M motivacije, C stroškov, Q kakovosti, T tehnologije, D dobavnih časov in S varnosti.

V letošnjem letu bomo prvič MQCDTS cilje podjetja razgradili po ravneh vodenja vse do vodij delovnih skupin. Postavljanje ciljev vodjem ima osnovni namen postaviti jasno predstavo o tem, kaj bodo morali doseči in kako njihovo delo prispeva k končnemu rezultatu družbe Acroni. Pri postavljanju ciljev velja osnovno pravilo, da si vodje postavijo jasne in merljive cilje najprej sami in jih v nadaljevanju na večnivojskih sestankih, na katerih so prisotni njihovi nadrejeni, medsebojno uskladijo s cilji drugih oddelkov in cilji podjetja. Cilji posameznih vodij bodo tako postavljeni sporazumno, kar naj bi bila motivacija vodjem in predpogoj, da bodo cilji postavljeni realno ter bo obstajala večja verjetnost, da bodo cilji doseženi. Vsak vodja bo imel le 3 do 5 ciljev, ki bodo merljivi in povezani neposredno z njegovim delom ter celotnim delovnim procesom.

ORGANIZACIJA	CILJI	SERVIS KUPCEM	ZALOGE	PROIZVODNI STROŠKI	STROŠKI
Prodaja	» Majhne količine » Kratki dobavni roki » fleksibilnost	↑	↑	↑	↑
Proizvodnja	» Dolge kampanje » Dolgi časi dobave » Stabilen plan	↓	↑	↓	↑
Dobava	» Polni kamioni » Velika naročila » Fiksni termini	↓	↑	↑	↓
Finance	» Nizke zaloge » Nizka vlaganja kapitala	↓	↓	↑	↑
Finance	» Nizki stroški poslovanja	↓	↑	↓	↓
ŽELJENI REZULTATI		↑	↓	↓	↓

Lahko se zgodi, da so si cilji v nasprotju, zato jih je potrebno uskladiti z želenimi cilji podjetja. V tabeli na levi strani so kot primer prikazani posamezni cilji in način njihovega medsebojnega usklajevanja.

Želimo si, da bi imel vsak vodja jasno postavljene cilje in bi bilo v nadaljevanju tudi nagrajevanje vezano na uspešnost doseganja ciljev.

Mag. Darko Mikec

MONITORING ONESNAŽENOSTI ZRAKA (PRAŠNE USEDLINE) – HRUŠICA IN LIPCE

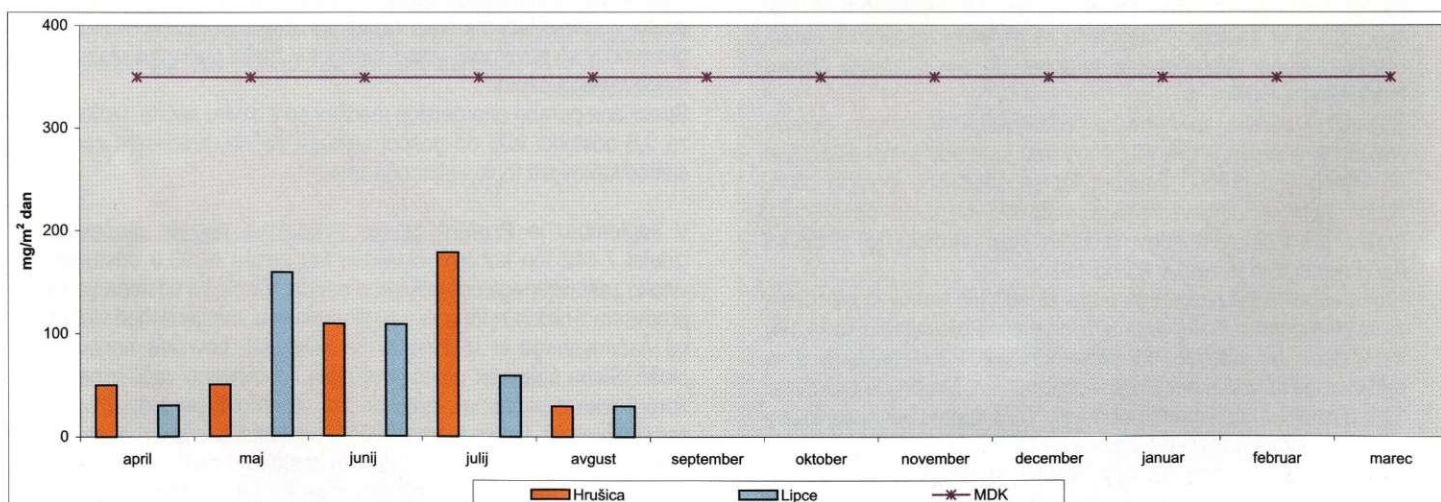
Za določitev kakovosti zraka ob podjetju Acroni smo na območju naselij Slovenski Javornik in Koroška Bela v letih 1999 do 2001 ugotavljali koncentracije prašnih usedlin. Merilna mesta so bila v neposredni okolici podjetja, v stanovanjskem okolju in v vplivnih smereh vetra. Zaradi ugotavljanja širšega vpliva podjetja na onesnaženost zraka v drugih smereh, kjer je onesnaženost zraka lahko posledica tudi lokalnih razmer, smo skupaj s predstavniki Inštituta za varstvo okolja Maribor izbrali dve oddaljenejši lokaciji, kjer se onesnaženost zraka še ni ugotavljala: Hrušica in Lipce. Poročilo obravnava merilno obdobje april – avgust 2001. Meritve koncentracij prašnih usedlin in kovin v njih na Jesenicah – na območju naselij Hrušica 136 in Lipce 2 so v dosedanjem merilnem obdobju pokazale, da posamezne mesečne koncentracije prašnih usedlin ne presegajo mejne mesečne vrednosti, pa tudi povprečje vseh meritev ne presega mejne letne vrednosti. Povprečje vseh meritev težkih kovin v prašnih usedlinah (svinec, kadmij, cink) ne dosega mejne letne vrednosti za posamezno kovino na nobenem merilnem mestu. Onesnaženost s prašnimi usedlinami na posameznem merilnem mestu ne kaže izrazitih zakonitosti in značilnosti. Primerjava rezultatov meritev v obdobju 2000 – 2001 s Slovenskim Javornikom kaže nižje koncentracije vseh merjenih parametrov na Hrušici in Lipcah.

Lipce - najbližji soseda na drugem bregu Save.

MERITEV PRAŠNIH USEDLIN: LIPCE, HRUŠICA v obdobju april-avgust 2001

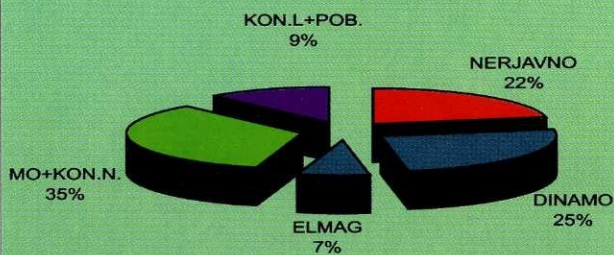
	1. meritev	2. meritev	3. meritev	4. meritev	5. meritev	6. meritev	7. meritev	8. meritev	9. meritev	10. meritev	11. meritev	12. meritev
	april	maj	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december	januar	februar	marec
	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan	mg/m ² dan
Hrušica	50	50	110	180	30							
Lipce	30	160	110	60	30							
MDK	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350

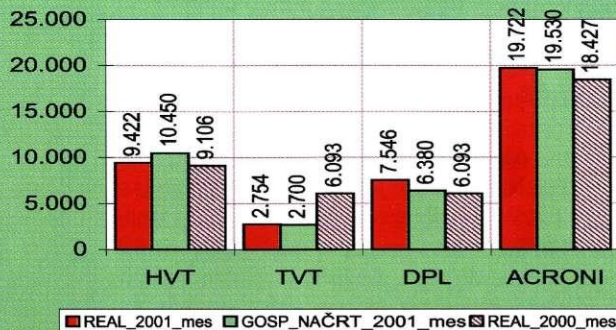
Andreja Purkat

POSLOVANJE V SEPTEMBRU

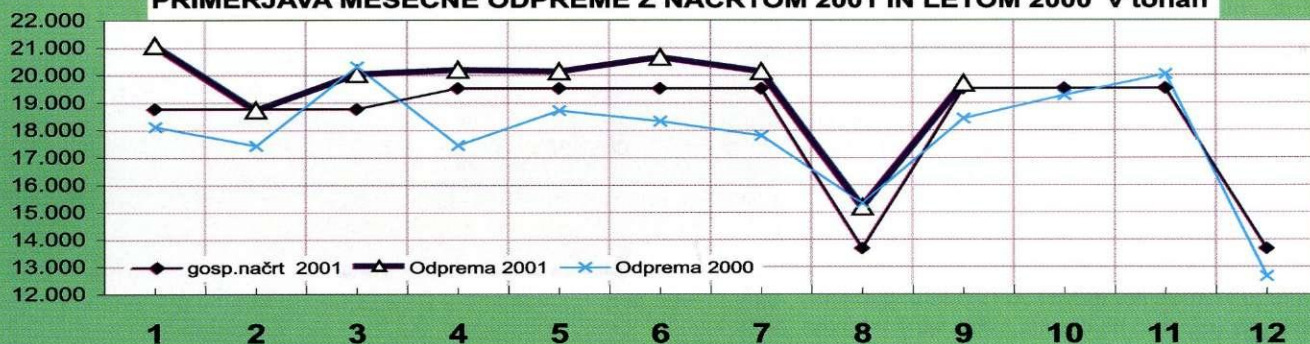
MESEČNA PRODAJA v % po SKUPINAH JEKEL

PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM IN LETOM 2000

PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM 2001 IN LETOM 2000 v tonah

NOVICE IZ TOVARNE

PROIZVODNJA V MESECU SEPTEMBRU

Z rezultati proizvodnje v septembru ne moremo biti zadovoljni. Skupna proizvodnja končnih izdelkov je znašala 19.571 ton, kar je 97,1 odstotkov operativnega načrta oziroma 100,2 odstotka gospodarskega načrta. Največje odstopanje od načrta je pri nerjavni pločevini, saj smo izdelali 7,1 odstotkov manj izdelkov, kot smo načrtovali. Posledica tega je tudi za 2,1 odstotek nižja odprema in nižja realizacija ter s tem slabši rezultat poslovanja.

Profitni center Vroča predelava:

Proizvodnja slabov v Jeklarni je znašala 23.901 ton, kar je za 8,1 odstotka manj od načrtovanega. Največ težav pri proizvodnji je bilo na kontilivu. Zaradi prodorov in okvare 11. septembra je bilo skupno 25 ur zastoja. Poleg tega je bil večji zastoj tudi zaradi okvare ciklona odpraševalne naprave (8 ur) in zaradi okvare hidravlike na EOP.

Specifične porabe so v okviru pričakovanih. Specifična poraba električne energije je bila 637,1 kWh na tono, kar je nekoliko višje od letnega povprečja, medtem ko so specifične porabe plina, vodne pare in ognjevzdržnega materiala nižje od povprečnih. Izplen pri izdelavi slabov (slab/kovinski vložek) je v okviru načrtovanega in je znašal 85 odstotkov.

Vročna valjarna je izvaljala na progi 25.301 ton trakov in pločevine za finalne obrate. Poleg tega je bilo vmesno prevajanih kar 1.190 ton slabov ter odšteto od proizvodnje 904 ton neakovostne reklamirane in ostale nekurantne proizvodnje. Skupno je bilo samo 14,0 odstotkov neplaniranih zastojev. Večji nepredvideni zastoji so bili zaradi izredne menjave zgornjega opornega valja na blumingu (6,3 ure), okvare pritiskne valjčnice na šteklu (5,09 ur), elektro okvare na glavnem pogonu štekla (5,1 ure) ter nekaj manjših zastojev. Izplen na valjavski progi je bil ponovno bistveno pod načrtom in je zaostal za 2,6 odstotka, predvsem zaradi slabe

kakovosti toplo valjanih trakov, ki so posledica nestabilnega valjanja na šteklu v začetku meseca in odpisa nekurantnih medfaznih zalog. V drugem delu meseca je bilo valjanje na šteklu bistveno boljše in s tem tudi kakovost toplo valjanih trakov, ki se nadaljuje tudi v oktobru.

V septembru smo se srečali tudi s težavami kakovosti spodnje površine nerjavnih plošč, kar je imelo za posledico večji izmet in veliko dela v PC PDP za sanacijo teh napak.

V Profitnem centru Hladna predelava je bila proizvodnja končnih izdelkov dosežena v okviru načrta. Proizvodnja toplo valjanih trakov je znašala 101,8 odstotkov, hladno valjanih trakov pa 99,3 odstotkov. Zaradi slabe površine nerjavnih trakov je bilo potrebno prevajati 30 kolobarjev. Težave so povzročale nizke medfazne zaloge in neenakomeren dohod vložka v začetku meseca. Zaradi tega so nekontinuirno obratovala lužilne linije in zvonaste peči, ki pa so občasno tudi mirovale zaradi pomanjkanja vložka. Težave v proizvodnji so povzročali izpadi nategov v žarilni peči in pa vlažnost medovojnega papirja.

Specifične porabe energetskih medijev so v okviru načrta. Izplen je za 0,8 odstotka nižji od gospodarskega načrta, predvsem zaradi slabše kakovosti toplo valjanega traku.

V septembru je Profitni center Predelava debele pločevine izdelal 7.442 ton končnih izdelkov, kar znaša le 93,0 odstotkov visoko zastavljenega operativnega načrta. Vzroki za odstopanje so predvsem v nizkih zalogah v začetku meseca, manjši dohod vložka od načrtovanega in izredno slabe kakovosti površine nerjavnih plošč. Slaba kakovost plošč je vplivala na bistveno večji izmet in zaradi sanacije napak zelo nizko storilnost pri adjustiranju nerjavnih plošč. Izplen je znašal 86,9 odstotka, kar je 0,6 odstotka manj od načrta. Večjih nepredvidenih zastojev v proizvodnji ni bilo. Specifične porabe električne energije in zemeljskega plina so septembra nižje od letnega povprečja.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.ing.

NAVODILA ZA UPORABO TELEFONSKIH APARATOV.

Novo ISDN telefonsko centralo uporabljamo že več kot pol leta in opažamo, da veliko delavcev ne uporablja osnovnih funkcij pri telefoniranju.

Predlagamo, da si vzamete čas in se naučite osnov uporabe telefonskega aparata, kratka navodila so bila priložena ISDN telefonskim aparatom.

Prosimo vas, da se odzovete na neodgovorjene klice in preusmerjate telefon, tako da bi vsak klic dobil ustrezen odgovor. Tudi predstavljanje ni odveč, saj vsi telefonski aparati niso opremljeni z ekranom, na katerem se vidi, kdo kliče.

Naj vas spomnimo na nekatere osnovne funkcije, ki jih omogoča nova ISDN telefonska centrala na digitalnih in analognih telefonskih aparatih:

- Preusmeritev telefonskega klica: takojšna, ob zasedenosti, po štirih pozivih. Preusmeritev je možna na drugo interno, zunanjo ali GSM številko in na govorno pošto.
- Telefoniranje v partnerski skupini je precej lažje.
- Uporabljajte CTIM (centralni telefonski imenik), ki vsebuje vse interne številke in številke poslovnih partnerjev. To funkcijo omogočajo telefonski aparati TH in TM.
- Funkcije na analognih telefonskih aparatih in digitalnih TB aparatih aktiviramo pri dvignjeni slušalki tako, da odtipkamo:
 - 52 aktiviranje preusmeritve na drugo telefonsko številko, **Primer aktiviranja preusmeritve:** Dvignemo slušalko, odtipkamo 52 in številko, na katero želimo preusmeriti telefon. Slušalko položimo,
 - 62 deaktiviranje preusmeritve,
 - 66 prevzem klica od druge telefonske številke,
 - 2 avtomatski povratni klic (aktiviramo če je klicani zaseden),
 - 50 brisanje vseh nastavljenih funkcij,
 - *4 aktiviranje preusmeritve (velja za tonsko izbiranje),
 - #4 deaktiviranje preusmeritve (velja za tonsko izbiranje),
- V primeru, da imate aktivirano katero od funkcij, vas centrala opozarja s prekinitvenim tonom pri dvignjeni slušalki.
- Vse telefonske številke nove centrale so priključene na MPO (mobilno poslovno omrežje) preko GSM vmesnikov in lahko kličejo službene GSM aparate po tarifi 5 SIT/minuta. Pokličete jih lahko na štirimestne številke, ki jih dobite pri svojih predpostavljenih.
- Za informacije o telefonskih naročnikih kličite na interno tel. številko »9«, ker je veliko cenejše (informacija na 1188 je 18 impulzov cca. 100 sit).

Če uporabnike zanimajo katere od ostalih funkcij, ki jih sistem nudi, jim jih lahko predstavimo in vključimo. **Vse informacije dobite na telefonski številki 1634 pri ga. Zdenki Jakopič.**

Vitimir Grumerec

KOLIČINSKO ZELO DOBRI REZULTATI VALJANJA V SEKTORJU VALJARNA

V sektorju valjarna PC Vroča predelava smo v mesecu septembru kljub težavam na začetku meseca dosegli rekordno količino zvaljanega materiala in sicer skupaj s prevallanjem 27492 ton. Zelo dobri rezultati pa se nadaljujejo tudi v mesec oktobru. Tako smo v zadnjem mesečnem obdobju dosegli kar nekaj rekordnih rezultatov:

11. septembra 2001 sta dnina 3 in dnina 4 dosegli rekordno količino izvaljane konstrukcijske debele pločevine in sicer 1046 ton,

10. oktobra 2001 sta dnina 2 in dnina 4 dosegli rekordno količino izvaljanje nerjavne debele pločevine, in sicer 933 ton,

12. oktobra 2001 2001 sta dnina 1 in dnina 3 dosegli rekordno količino izvaljanih nerjavnih toplo valjanih trakov, in sicer 1047 ton,

Vsem zaposlenim sektorja valjarna PV Vroča predelava, ki ste sodelovali pri doseganju odličnih rezultatov, iskreno čestitam.

Jože Klobučar

V času od 14. do 23. Septembra je v Celju potekal 34. Mednarodni Obrtni Sejem. V Acroniju smo se odločili za nekoliko odmevnejšo predstavitev kot v prejšnjih letih. Med 1750 razstavljalci iz 30 držav smo se predstavili v osrednji dvorani na lepo urejenem razstavnem prostoru. Poleg naših rednih kupcev se je za naše izdelke zanimalo tudi večje število novih potencilanih kupcev. Našo predstavitev na sejmu lahko ocenimo kot uspešno.

Razstavni prostor Acronija na letošnjem celjskem sejmu.

V času od 17. do 23. Septembra se je Acroni predstavil tudi na 77. Mednarodnem Jesenskem Zagrebškem Velesejmu. Predstavitev je bila organizirana v okviru holdinga Slovenske Železarn iz Ljubljane. Na skupnem razstavnem prostoru smo se poleg Slovenskih Železarn predstavili še STO (Strojna in tehnološka oprema Ravne), Metal Ravne in Acroni Jesenice. Opaziti je bilo precejšnje zanimanje za naše izdelke predvsem od kupcev s področja nekdanje Jugoslavije.

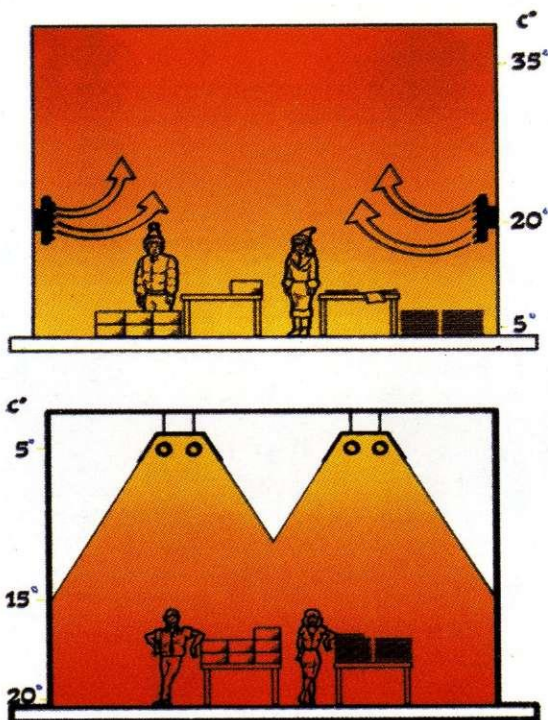
Borut Lešnik

PRED VRATI JE OGREVALNA SEZONA

V podjetju SŽ Acroni d.o.o se letno porabi okviro 280.000 Sm³ zemeljskega plina ter 3.900 MWh toplotne energije za potrebe ogrevanja prostorov. Skupni strošek porabljene toplote je odvisen od gibanja cen zemeljskega plina in toplote ter zunanjih pogojev, znaša pa med 40 in 45 milijonov tolarjev.

Kljub temu, da predstavlja ogrevanje manjši delež stroška za energijo podjetja, smo predvsem zaradi opaznih potencialov prihranka pristopili k njegovemu nižanju. Osnovne korake pri rekonstrukciji sistema ogrevanja predstavlja na primer izvedeno manjšanje površine ogrevanih pisarniških in garderobnih prostorov v Predelavi debele pločevine ter ukinitve dragega parnega ogrevanja v Predelavi debele pločevine in Vroči valjarni. Parno ogrevanje je bilo zamenjano z uvedbo neposrednega ogrevanja z zemeljskim plinom (sevalna ogrevala). Predvsem v visokih industrijskih halah je neposredno ogrevanje delovnih mest s sevali učinkovitejše od drugih načinov ogrevanja prostora. Cenejše ogrevanje omogoča le uporaba odpadne toplote.

Prikaz ogrevanja proizvodnih prostorov s kaloriferji in sevalnimi ogrevali

Nadaljnje možnosti nižanja stroška za energijo nam je pokazal tudi energetski pregled podjetja. V okviru pregleda so bile v lanskim ogrevalni sezoni izvedene meritve gibanja temperatur na posameznih referenčnih mestih v proizvodnji in v pisarnah. Analiza meritev je pokazala na visoko raven vzdrževanih temperatur v prostorih, kakor tudi na neustrezno časovno in temperaturno regulacijo. Visoke vzdrževane temperature v nočnem času v pisarniških prostorih ter v proizvodnih halah (tudi nad 20 °C) kažejo na soliden nadaljnji potencial prihranka. Prihranki so možni z optimizacijo nastavitve regulacijskih sistemov, dopolnitvijo obstoječih temperaturnih in časovnih regulacij, nakupom termostatskih ventilov, preprečevanjem toplotnih izgub in podobno. Osnovo za znižanje porabe toplote predstavlja tudi vzpostavitev pravilnika o vzdrževanih temperaturah v prostorih in njegovo izvajanje v praksi.

Za izvajanje ukrepov v optimizacijo porabe toplote smo že določili odgovorne osebe, in sicer v obratu Hladna valjarna g. Boruta

Cegnarja, v Predelavi debele pločevine g. Roberta Prešerna, v Energetiki g. Franca Divjaka, koordinatorska aktivnost na področju optimizacije porabe toplote pa je g. Marko Sušnik.

Z osveščenim ravnanjem zaposlenih, vzpostavitvijo ter izvajanjem pravilnika o vzdrževanih temperaturah v prostorih, izvedbo preprostih ukrepov za preprečevanje toplotnih izgub ter ustrezno avtomatsko regulacijo ogrevalnih sistemov lahko prihranimo 15 % celotne porabe energije za potrebe ogrevanja ali 6 milijonov tolarjev. V primeru izrabe odpadne toplote za ogrevanje pa se bodo stroški ogrevanja še dodatno znižali. Dolgoročna vizija ogrevanja podjetja temelji namreč na izrabi odpadne toplote iz tehnoloških procesov, ki predstavlja najcenejši vir ogrevanja na lokaciji. Da bomo dosegli zastavljene cilje, bo na ravni podjetja potrebno vzpostaviti tudi obliko spremljanja porabe toplote v odvisnosti od zunanje temperature.

Pri nižanju stroška za ogrevanje pisarniških in proizvodnih prostorov moramo sodelovati vsi zaposleni - ne le zaradi politike kontinuiranega nižanja stroškov poslovanja podjetja, temveč tudi zaradi manjšega obremenjevanja okolice.

Branko Banko

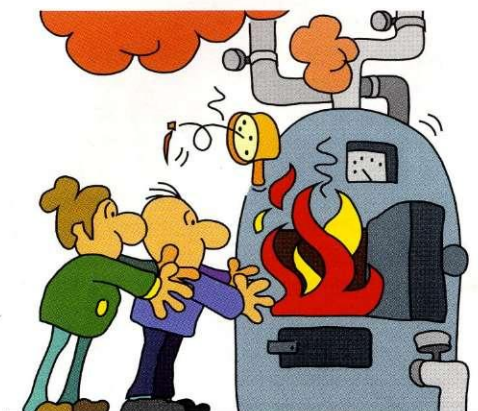
PPREPROSTI UKREPI ZA UČINKOVITO RABO TOPLOTE

Za vse zaposlene:

- Zapirati radiatorske ventile, ko se pričakuje, da ne bo nikogar dalj časa v prostoru.
- V času ogrevanja ne pokrivaj radiatorskih ali sevalnih ogreval z zavesami, če so locirani pod okni, in podobnimi predmeti, ki ovirajo konvekcijo toplote po prostoru.
- Preverjaj regulacijo nastavitve temperature v prostoru! Zavedaj se, da vsaka °C nad optimalno prostorsko temperaturo pomeni 6 % večjo porabo energije. Standardna temperatura v pisarnah je 21°C, v proizvodnih prostorih pa, v odvisnosti od vrste dela, do 15°C.
- Zapirajte okna in vrata. Prezračevanje prostora naj bo kratkotrajno in učinkovito.
- Se v kakšnih prostorih ogreva po nepotrebnem (skladišča in podobno)? Preverjati je potrebno, če se ogrevajo prostori, kjer ni prisoten nihče.

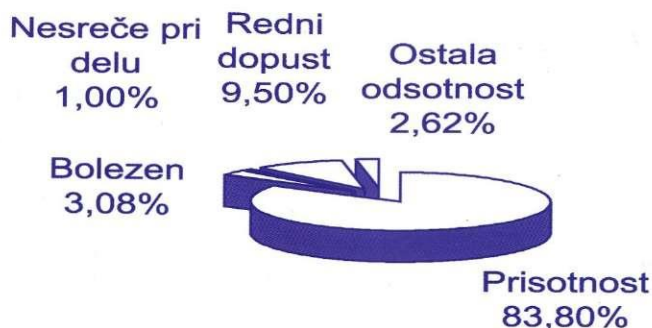
Za vzdrževalce:

- Ali v razvodu toplotovodnega ogrevanja prihaja do puščanj ogrevalnega medija? Večja puščanja predstavljajo izgubljeno toploto, že manjša pa povzročajo korozijo in nabiranje oblog - kotlova.
- Vsi deli sistema ogrevanja morajo biti vseskozi optimalno vzdrževani.
- Izpostavljeni deli razvoda omrežja (predvsem zunanji) morajo biti ustrezno izolirani.
- Izolacija sten, stropov in vseh hladnih površin zmanjšuje porabo toplote.

KADROVSKA GIBANJA

ODSOTNOST

V letošnjem septembru je bila odsotnost skoraj popolnoma enaka kot lani v istem obdobju, le odsotnosti zaradi nesreč pri delu je bilo za pol odstotka več, rednih dopustov pa za skoraj odstotek manj.

Ivanka Mavri

JUBILANTI DELA

10 LET :

JUNEŽ MATEJ

PC VP – VALJARNA

20 LET :

SILIČ ŠEFKIJA

PC VP – JEKLARNA

TASOV STOIMEN

PC VP – JEKLARNA

BERTONCELJ MARJAN

PC VP – VALJARNA

DIZDAREVIČ ADEM

PC VP – VALJARNA

OREJAŠ ŽELJKO

PC VP – VALJARNA

MLINARIČ MARJAN

PC HLADNA PRED.

SLIŠKO ILIJA

PC HLADNA PRED.

HLADNIK VOJKO

PC PRED. DEB.PLOČ.

KOLAC STANKO

PC PRED. DEB.PLOČ.

PETRIC BRANISLAV

PC PRED. DEB.PLOČ.

FON NEVENKA

TEHNIČNA KONTROLA

KOCIJANČIČ MIRA

KADROVSKA SLUŽBA

30 LET :

MICOV TRAJAN

PC HLADNA PREDELAVA

RAKAR STANISLAV

PC HLADNA PREDELAVA

RAZINGER ZORA

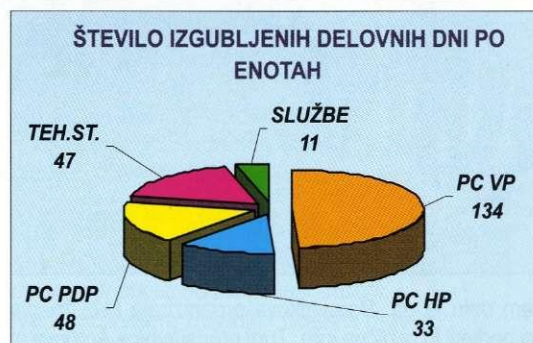
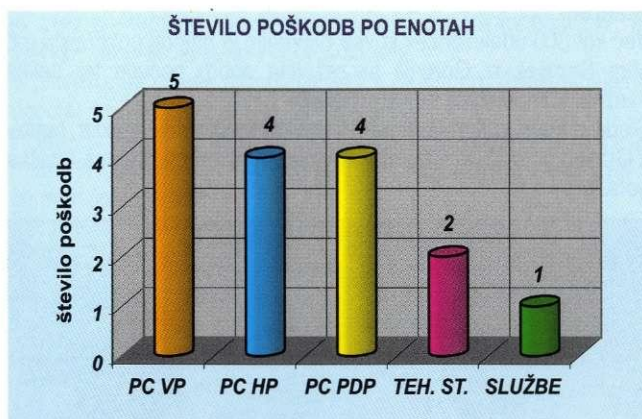
PC HLADNA PREDELAVA

Iskrene čestitke!

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu septembru se je pripetilo **16 poškodb pri delu**. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsotni z dela 273 delovnih dni**, to je dobrih **17 dni na poškodbo**. Dnevno je bilo odsotnih z dela **13 zaposlenih**. V primerjavi s preteklim mesecem se je število poškodb povečalo (iz 7 na 16), zmanjšala pa se je resnost teh poškodb.

Pri analizi poškodb ugotavljamo, da se poškodbe pri delu na delovni opremi, ki izpolnjuje zakonske zahteve praviloma ne pojavljajo. Pri periodičnih pregledih in preizkusih delovne opreme se opaža vrsta nepravilnosti in različna tolmačenja in nejasnosti v zvezi s pregledi. Interni zapisnik (med vzdrževanjem in posameznim sektorjem) o prevzemu naprave iz remonta/popravila ne more nadomestiti zakonsko določenega periodičnega pregleda in preizkusa. V kolikor pregled in preizkus ni opravljen oziroma ugotovljene nepravilnosti niso odpravljene se šteje, da delovna oprema ni varna za obratovanje. V nadaljevanju bo potrebno veliko pozornosti nameniti vzdrževanju delovne opreme in vzdrževalcem. Vzdrževalci veljajo za strateško pomembno delovno silo (jih ni mogoče »robotizirati«), zato je bistvenega pomena njihova usposobljenost, opremljenost in pa tudi motivacija za delo.

Gorazd Sušnik

SREČANJE FINANČNIH DELAVCEV

8. septembra 2001 smo se zaposlene na finančnih - kompenzacijskih udeležile 2. srečanja slovenskih finančnih delavcev, ki se ukvarjajo s kompenzacijami - to je medsebojnimi in verižnimi poravnavi obveznosti in terjatev, iz nekaterih podjetij pa so bili prisotni tudi vodje finančnih služb.

Srečanje je že drugo leto zapored organizirala prizadevna Slavka Borovnik iz Velenja na idilični Graški gori med Velenjem in Slovenj Gradcem.

Več kot 300 udeležencev iz vse Slovenije je najprej pozdravila ga. Mira Strmšek iz Gorenja in zaželela dobro počutje ter veliko verižnih kompenzacij tudi v prihodnje.

Sledil je krajši kulturni program v izvedbi šminkarskih deklet, fantov z Graške gore in pozdrav predsednika Kulturnega društva Graška gora.

Zdaj gre pa zares!

V drugem delu je ga. Borovnikova organizirala kviz znanja med sedmimi podjetji in različne igre. Tudi predstavnice Acronija smo se pomerile v tekmovanju na smučeh. Za naše želodce so poskrbele z golažem kuharice iz Gorenja, nato pa s specialitetami z žara g. Marjan Hajdinjak s sodelavci Pomurke - Trgovine iz Murske Sobote.

Takšna srečanja so za naše delo koristna, saj pomenijo poleg druženja tudi izmenjavo različnih informacij in navezavo stikov. Poslovali smo se z željo, da se naslednje leto zopet srečamo.

Dora Resman

PROJEKTI

MODERNIZACIJA ARHIVA TEHNIČNE DOKUMENTACIJE

Vsako podjetje potrebuje za dobro poslovanje urejeno tehnično dokumentacijo, ki je ustrezno ažurirana. Razlogov za to je več. Če želimo, da vse naprave dobro delujejo, jih je potrebno vzdrževati po veljavni dokumentaciji. Okvare se sanirajo z zamenjavo delov naprav ali predelavo sklopov oziroma delov naprav. Za naročanje nestandardnih ali bolj zahtevnih standardnih delov, je potrebno pridobiti več ponudb. Da izvajalec lahko ponudi svoje usluge, potrebuje ustrezno in natančno dokumentacijo. Čas od okvare do sanacije se občutno podaljša, če je postopek iskanja in reprodukcije potrebnih načrtov zapleten in neustrezen. Ob reorganizaciji Železarne Jesenice, se je tudi arhiv razdelil na več delov. Posledica ukinitve oddelkov, ki so bili zadolženi za upravljanje z dokumentacijo je, da trenutna dokumentacija v arhivu Acronija v večini primerov ne ustreza dejanskemu stanju.

Z urejanjem tehnične dokumentacije v digitalni obliki, hočemo omogočiti hitrejši dostop do arhiviranih načrtov, preveriti in vnesti

Skeniranje tehnične dokumentacije je zahtevno delo.

popravke v dokumentacijo ter zmanjšati prostorsko velikost arhiva. Z urejeno tehnično dokumentacijo, ki bo ustrezno ažurirana preprečujemo nabavo neustreznih rezervnih delov. Stroški reprodukcije načrtov odpadejo, ker lahko skenirano dokumentacijo pošiljamo v digitalni obliki preko elektronske pošte. S tem dosežemo maksimalno hitrost dostave ter točnost in hitrejšo komunikacijo med naročnikom in izvajalcem.

Osnovno vodilo izgradnje sistema za upravljanje z dokumentacijo je zmanjševanje stroškov in racionalizacija poslovanja podjetja. Prihranki predstavljajo zmanjšanje stroškov kopiranja in tiskanja dokumentov, kot tudi prihranke pri stroških skladiščenja in arhiviranja. Dokumentacijski sistem s podporo sistema za elektronsko upravljanje z dokumenti uporabnikom ponuja neomejene možnosti v okviru dela z dokumenti. Zaradi centralnega shranjevanja dokumentov na strežniku zagotavljamo večjo varnost, saj na ta način lažje spremljamo in imamo nadzor nad

Plotter - možnost risanja načrtov v neomejeni dolžini.

uporabo dokumentacije. Z ustrezno organizacijsko strukturo omogočimo dostop do vseh dokumentov iz vseh lokacij podjetja Acroni, če seveda imajo za to pristojne pravice. Tehnična dokumentacija obsega okrog 80.000 načrtov, delimo pa jo po vrsti, obliki in velikosti.

Vrsta dokumentacije:

- gradbeni načrti hal, naprav in ostalih objektov,
- strojni načrti naprav in posameznih delov,
- električni načrti naprav,
- tehnični izračuni posameznih naprav,
- spremna dokumentacija.

Oblika dokumentacije:

- izrisana na paus papirju,
- izdelana kot sepija kopije,
- izrisana na belem navadnem papirju,

-iz originalnih načrtov so bili večinoma izdelani tudi izvodi na mikrofilmu,

-novejša dokumentacija je izdelana računalniško.

Velikost dokumentacije:

V obstoječi dokumentaciji so zastopani vsi možni formati (A0, A1, A2, A3 in A4).

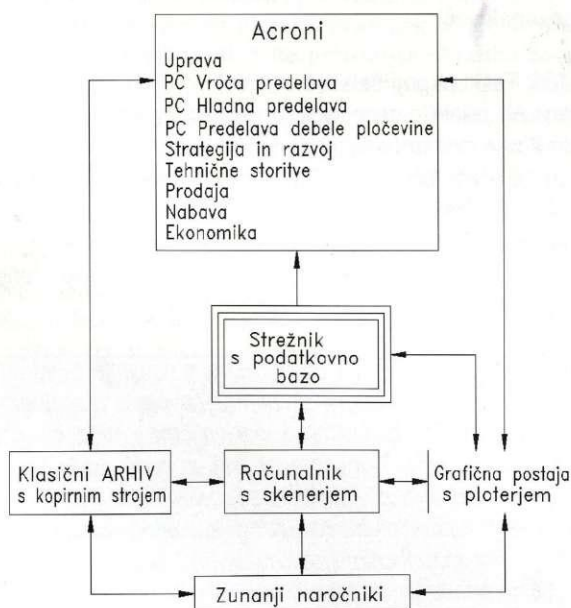
Opis organiziranosti poslovanja z dokumentacijo

Vsa dokumentacija v digitalni obliki je shranjena na strežniku. Komunikacija z vsemi pristojnostmi imata grafična postaja in računalnik v sklopu s skenerjem. S strežnikom so povezani vsi računalniki Acronija preko intranet mreže. Vsem uporabnikom je dovoljeno pregledovanje tehnične dokumentacije in tiskanje načrtov. Načrt je možno kopirati v lokalni računalnik in ga tudi spremeniti. Onemogočeno pa je popravek shraniti na strežnik. Popravljen dokument lahko vključimo v sistem samo preko računalnika s skenerjem ali grafične postaje. Tiskanje načrtov večjih formatov izvajamo na grafični postaji. Trenutno skeniramo dokumentacijo valjarne bluming in valjarne štekel. Preko mreže na lokaciji (Vzd/Arhiv), si lahko ogledate okrog 1800 skeniranih načrtov. Skeniranje poteka tako, da se obstoječa dokumentacija s skenerjem prevede v digitalno obliko, z računalnikom nastavi kontrast in stopnjo sivine, ter se shrani pod določenim imenom na trdi disk strežnika. Vsa nova dokumentacija, ki se pridobiva s tekočimi in prihodnji projekti, mora biti izdelana z računalnikom, tako da se lahko takoj shrani na strežnik. Na strežnik dokumentacijo dodajamo sukcesivno. Ko je dokumentacija na strežniku, je istočasno že na razpolago vsem uporabnikom. Klasičen arhiv je opremljen s kopirnim strojem. Trenutno je v Acroniju možno fotokopirati do vključno A0 formata. Kakovost kopij je odvisna od kakovosti izvornika. V primeru, da je dokumentacija izdelana v digitalni obliki, lahko izrišemo risbo na ploterju v širini formata A0 in neomejeni dolžini.

V oddelku arhiva je trenutno zaposlenih pet delavcev. V nadaljevanju razvoja bomo oddelek povečali še za dve osebi z visokošolsko izobrazbo.

Projekt se je začel izvajati 15.9.2000 na osnovi zahteve posloводства Acronija pod redno številko 183, izvaja pa se v Tehničnih storitvah, kjer je Arhiv tudi organiziran.

SHEMA ORGANIZIRANOSTI ARHIVA

Marjan Erman, Valentin Markež

TEDEN BOJA PROTI ODVISNOSTI

"Če si v temi, ne preklinjaj teme. Poišči luč!"
(Don Pierino Gelmini)

V pogovornem jeziku z "drogo" mislimo na substanco, ki deluje na naše počutje in mišljenje.

Odločitev posameznika za drogo oziroma mamila, je ponavadi zavestna. Ko se za mamila odloči, je za to dejanje odgovoren. Zato je zelo pomembno, da ima na voljo čimveč informacij, ki mu omogočajo presojanje in trezno odločitev.

V primeru, ko človek razpolaga tudi z drugimi možnostmi iskanja ugodja, mamil najbrž niti ne bo potreboval.

Potem, ko pa je že zasvojen, obstajajo faze - posebno, če je od mamil fizično odvisen - ko največkrat ni več sposoben odločati in se mamilom upreti.

S stališča osebnosti mladostnika, bi morali poznati vse tiste razloge, ki vodijo mlade v iskanje mamil, in jih na ustrezne načine razreševati drugače. Morali bi biti manj brezbrizni do težav, ki jih mladi imajo. Morali bi poznati njihove stiske in poti iskanja. Ta iskanja so lahko ustvarjalna in privedejo do razvoja zdrave osebnosti. Lahko pa so bližnjice, nadomestne rešitve.

Zato je zelo pomembno preventivno delo, doma in v šoli. Družina je tista osnovna enota, kjer se imajo ljudje najraje in so si zato tudi najbolj pripravljeni pomagati. Ponuditi jim je treba možnosti, da se naučijo izboljšati medosebne odnose, komunikacijo. Pomembna je vzgoja od rojstva naprej.

Pogosto si zastavljamo vprašanje, zakaj mladostniki ali odrasli sežejo po mamilih. Gre za kombinacijo dejavnikov v trikotniku: **mladostnik - mamilo - okolje**.

Dejavniki tveganja za zlorabo mamil (tudi alkohola) med mladostniki:

- prisotnost odvisnosti od alkohola v družini,
- težave v družinskem življenju - nejasna pravila,
- pozitivno stališče do mamil,
- zgodnje asocialno obnašanje in hiperaktivnost,
- nezanimanje za šolo,
- odtujitev, uporništvu, nepovezanost z družbo,
- asocialno obnašanje v zgodnji adolescenci,
- druženje s prijatelji, ki mamila uporabljajo,
- prva raba mamil - v zgodnji mladosti.

Znaki zlorabe mamil:

- poslabšanje ocen,
 - nenadna sprememba prijateljev,
 - laži in/ali kraje,
 - ima več ali manj denarja, kot običajno,
 - izguba telesne teže,
 - izguba zanimanja za družinske dejavnosti,
 - sovražno ali razpravljalno stališče do drog,
 - odpor ali sovražnost, ko ga povprašamo o možni rabi mamil ali alkohola,
 - slab telesni izgled - zaudarja po alkoholu, krvave oči, slab spomin,
- Naše okolje, družinsko in širše, je za preprečevanje odvisnosti še dokaj neustrezno. Odnos do legalnih drog, alkohola, tobaka, hrane in vseh drugih sredstev, ki človeka lahko zasvojijo, je pri mladih in odraslih precej nerazdelan. Alkohol in tobak sta široko družbeno sprejeti drogi, in sta vtakani v vsakodnevno življenje bolj, kot si nas večina upa priznati. Hkrati vtirata pot ostalim drogam. Naše življenje je naravnano na tekmovalnost, v pomanjkanje polnih pozitivnih človeških stikov, med ljudmi ni zaupanja. In to prav gotovo niso pogoji, bi pomagali k uspešnosti preventivnih ukrepov.

V tekmovalstvu za pridobitev materialnih dobrin tekamo mimo pravih življenjskih vrednot.

Zavedati se moramo, da so otroci kot kamera ter posnamejo vse, kar rečemo in storimo. Če so naša dejanja v nasprotju z našimi besedami, nam otroci ne bodo zaupali in bodo obviseli v negotovosti.

Vsi skupaj se moramo potruditi, da prave življenjske vrednote, kot so družina, spoštovanje človeka (tudi otrok je človek in tudi odvisnik je človek), solidarnost, razumevanje, ljubezen, strpnost, poštenost, zaupanje, pravičnost,... ponovno pridobijo svojo veljavo in mesto v družbi.

Zato vzpodbujajmo pozitivno v družini, v šoli in na delu.

To je bilo samo nekaj informacij.

Na predlog Urada za droge pri vladi RS bodo že prihodnji mesec tudi v naši občini potekale različne dejavnosti v okviru preventivnega tedna od 12. do 19. novembra - poimenovali smo ga "Teden boja proti odvisnosti". Ogledali si boste lahko gledališko predstavo "Katarina", film "Traffic", iz Rakovnika bo predstavljen projekt "Skala" (športne aktivnosti, delavnice, pogovori), šola za starše oziroma predavanje "Svetovalno delo na področju zasvojenosti", s projektom "multivizije" se bodo predstavili jeseniški skavti, itd...

Natančen razpored posameznih aktivnosti bo objavljen v medijih.

K preprečevanju odvisnosti največ pripomore objektivna informacija, ki jo ob pravem času ponuja ravno prava oseba ali ustanova. In v tem tednu pravih informacij ne bo manjkalo.

T. Rožič

ANKETA

Kaj menijo o zasvojenosti:

Nedin Omanović, PC Hladna predelava

Največji problem, ki je povezan z drogami je nezaposlenost predvsem mladih. Na Jesenicah je zelo malo izvenšolskih dejavnosti, kamor bi se lahko otroci vključili, zato so največkrat prepuščeni sebi in ulici. Tudi študentska organizacija nima primernih prostorov, kjer bi se lahko mladina zbirala v večjem številu. Starši se premalo ukvarjamo z otroci, ker smo preveč zaposleni. Prevečkrat mislimo, da se nam kaj takega ne more pripetiti.

Mičo Milijašević, PC Hladna predelava

Menim, da droge niso v podjetju prisotne v takšni meri kot alkohol. Ne vem, kako bi lahko ta pojav preprečili. Mogoče s kakšnimi preventivnimi pregledi, ki pa bi morali biti bolj pogosti.

Anja Kofol, Tehnična kontrola

Mladino bi morali bolj osveščati predvsem v šoli in doma. Premalo je izvenšolskih dejavnosti. V podjetju je verjetno precej več težav zaradi alkohola kot zaradi zasvojenosti z drogami. Veliko se ne da narediti, saj podjetje težko vpliva na težave, ki jih nekdo ima. Pomagamo lahko le tako, da smo do takšnih ljudi strpni, da jim pomagamo, če imajo težave ter jim damo priložnost, da se izkažejo.

Vojislav Džordževski, PC Hladna predelava

V naši skupini se s temi težavami ne srečujemo. Nihče ne hodi vinjen v službo in nisem še opazil, da bi kdo od sodelavcev užival droge. Veliko več je tega med mladimi tudi v našem kraju. Vprašanje je, koliko se še da rešiti. Menim, da bi se morali tega lotiti načrtno. Otroke bi morali na to

pripravljati in jih opozarjati že v rani mladosti. Od vzgoje je veliko odvisno. Če starši hočemo, da naš otrok uspe na kakšnem področju, ga v to vključimo že zelo zgodaj. Z preprečevanjem zasvojenosti ni nič drugače. Otrokom bi moralo priti v zavest, da to ni dobro.

Dušan Baloh, PC Hladna predelava

V podjetju ukrepamo - tudi disciplinsko, če je to potrebno, kadar opazimo, da prihaja nekdo vinjen ali pod vplivom drog v službo. Zasvojenost je povezana z vzgojo in motivacijo. Če je vzgoja slaba, potem so posledice lahko zelo težke. Mladina ima preveč prostega časa. Motivirati bi jo morali, da bi ga porabila za bolj koristne stvari. Najbrž tudi starši premalo časa posvetimo otrokom.

Behija Bećirović, PC Hladna predelava

Takšni ljudje bi morali čim prej poiskati ustrezno pomoč na ustanovah, ki so za to usposobljene. Nekatere metode zdravljenja so že zelo uspešne, na primer Don Perinove. Glede na obsežnost pa je verjetno teh ustanov premalo. V službi se s temi težavami ne srečujem, kako je v drugih oddelkih pa ne vem. Menim, da smo zasvojenim dolžni pomagati tudi tako, da jih po zdravljenju vzamemo nazaj v službo.

Islam Midžan, PC Vroča predelava

V našem oddelku niso prisotni alkohol in droge. Vsi vemo, da moramo priti v službo spočiti in trezni. Vsakdo mora pri sebi razčistiti kaj je dobro zanj in kaj ne. Drug mu težko pomaga, če se sam tako ne odloči.

NI MI VSEENO!

V poletni številki Novic smo vas obvestili, da je uredniški odbor sprejel sklep, da ne bomo objavljali nepodpisanih predlogov in kritik iz nabiralnikov. Ker se takšna pošta še vedno pojavlja, vas prosimo, da se podpišete s polnim imenom in priimkom, ker na nepodpisana vprašanja ne bomo odgovarjali več!

Št. 135: Težki pogoji dela v brusilnici

V Novicah pišete o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu. Iz sestavkov je moč razbrati, da se ne sme delati v hrupu in prahu ter da se ne sme ročno dvigati več kot 15 kilogramov. Delavci v brusilnici v 3. hali opravljamo zahtevna dela v zelo težkih pogojih, dvigamo ročno tudi po 75 kg. 80 odstotkov proizvodnje gre skozi brusilnico. Kljub naštetemu delo s strani vodstva ni tako ocenjeno. Tudi sindikat nam ne pomaga rešiti teh težav.

V aktivnostih, ki se izvajajo v sklopu ocene tveganja za varnost in zdravje pri delu, smo izvedli skupne razgovore z zaposlenimi na področju brusilnice (pomočnik vodje valjarne, varnostni inženir, delavci) v PC VP. Tam smo skupaj z vami evidentirali vse nevarnosti in škodljivosti, ki pri vašem delu nastopajo. Na podlagi razgovorov, opravljenih meritev delovnega okolja, raziskav poškodb in posvetovanju z medicino dela smo določili ukrepe, odgovorne osebe in roke za izvedbo le teh. Ko bodo ti ukrepi izvedeni, bodo nekatere nevarnosti in škodljivosti odpravljene, druge pa zmanjšane na sprejemljivi nivo.

Gorazd Sušnik

PROBLEMATIKA GARDEROB

Kljub obnavljanju in pogostih vzdrževalnih posegih, so garderobe zastarele in pogosto neprimerne. Sama lokacija posameznih garderob ni optimalna, zlasti ne glede prihoda na delovno mesto in odhoda z delovnega mesta. Na te težave opozarjajo delavci, predstavniki sindikatov in tudi vodstva posameznih PC-jev. Na osnovi teh pobud in pripomb smo začeli z iskanjem najustrežnejše lokacije z upoštevanjem nadaljnjih naložb in razvoja Acronija na tem prostoru. V letošnjem letu bomo pripravili idejni predlog novih garderob in nato v letu 2002 nadaljevali z ustreznimi gradbenimi načrti ter pridobitvijo vseh potrebnih upravnih dovoljenj, kar je predpogoj za začetek gradnje.

Tehnični direktor:
Branko Banko, univ.dipl.ing.

KULTURA – RAZVEDRILO - PROSTI ČAS

BILO JE PRED 50 LETI

V nedeljo, 30. septembra so na igrišču SŠD Jože Gregorčič nekaj pred 11. uro zadonele fanfare, kar je bil znak začetka velike proslave. Kljub deževnemu vremenu se je na prireditvi zbralo več kot 3000 delavcev jeseniške železarnice z javorjniško godbo na čelu, da prevzamejo predhodno tekmovalno zastavo Zveze sindikatov Jugoslavije, ki si jo je kolektiv priboril v letošnjem prvem polletju ... Svečanost se je začela s pozdravnim govorom predsednika Tovarniškega sindikata metalurgov tov. Arha, nakar je zastopnik ZSJ izročil tekmovalno zastavo delovnemu kolektivu Železarnice Jesenice.Predstavniki Železarnice Štore, ki je ob predaji zastave nagovoril jeseniške kovinarje, je med drugim dejal: "Ko izvršujem ukaz naše železarnice in vam prepuščam zastavo, moram povedati, da so se naši ljudje težko ločili od nje in jo želijo ponovno osvojiti. Ta zastava je simbol dela, ki nas povezuje v skupnih naporih in razveseljuje ob doseženih uspehih. Je simbol naših udarnikov, inovatorjev, racionalizatorjev in ostalih tisoč borcev za plan. Čeprav gre za plemenito medsebojno tekmovalnost, tega priznanja ni lahko doseči, daje pa nam vso pravico, da povzdignemo svoj glas proti vsem, ki ubijajo naše sinove na naših mejah, proti vsem, ki v vojaških šolah Sovjetske zveze z nasiljem vzgajajo naše otroke v janičarje, in proti vsem sovražnikom, ki nas ovirajo na naši zmagoviti poti v socializem."...

Pred nedavnim je v valjarni 2400 začela obratovati nova žarilna peč, ki je najmodernejše opremljena. Dolga je 51 metrov, ima 14 večjih in 10 manjših plinskih gorilcev, 22 valjev in številne druge naprave. Razdeljena je na tri dele: v prvem se pločevina ogreje na 900 stopinj in se normalizira do predpisane trdote, v ostalih dveh pa se postopoma ohlaja ...

Vsako uro gredo skozi peč štiri 16 m dolge in 2 m široke plošče, ki so izvaljane iz 1000 in 2000 kg težkih bram. Če vemo, da so doslej morali izvaljano pločevino najprej adjustirati, jo nato prepeljati v sosednji obrat na žarenje in jo pri tem najmanj štirikrat prelagati, vidimo, kako velika tehnična pridobitev je nova peč ...

Po vojni se je prebivalstvo na Jesenicah zelo povečalo, stanovanj pa je mnogo manj, saj je bilo središče mesta ob bombardiranju uničeno. Zato ni nič čudnega, če mora v 336-ih stanovanjih prebivati po več družin skupaj, razen tega pa je v številnih neprimernih zgradbah še okrog 500 nehiigienskih stanovanj. Rešitev stanovanjskega vprašanja bi bilo tako potrebno že sedaj postaviti na prvo mesto, kajti računati moramo na povečan dotok prebivalstva, kar je predvsem posledica nenehne širitve železarnice... Na Svetu za stanovanjske zadeve MLO je velik kup prošenj in menda ni niti enega prosilca, ki ne bi bil upravičen do stanovanja. Da bi zadostili samo tem potrebam, bi bilo treba na Jesenicah nemudoma zgraditi najmanj 1000 (tisoč) stanovanj ...

Zgodovina mestnega podjetja "Avtoprevoz" Jesenice sega v leto 1945, ko je MLO Jesenice od narodne imovine prejel tovorni avtomobil "Mercedes", ki je bil žal neuporaben, zato so ga zamenjali za 2,5 tonski "Chevrolet". Naslednje leto so odkupili še tovorni avtomobil "Ford", ki so ga s pomočjo dveh vojni ujetnikov obnovili in spravili v vozno stanje. Tako je imelo podjetje takrat dva avtomobila, ki sta bila stalno v prometu. Leta 1947 se jima je pridružil še tovornjak znamke "GMC" in vsi trije so to leto še vozili pod firmo "Mestno podjetje Avtoprevoz Jesenice", ki je opravljalo usluge ostalim mestnim podjetjem in zasebnikom. Danes šteje vojni park šest tovornih avtomobilov, ki ga kljub pomanjkanju nadomestnih delov ter kvalificirane delovne sile oskrbujejo in popravljajo sami, saj se je januarja lani "Avtoprevozu" pridružila tudi mehanična delavnica

Na Jesenicah je bilo pred vojno 12 zasebnih pekarn z 48 pomočniki in vajenci, po vojni pa je ostalo le 6 pekovskih mojstrov, vendar brez delovne sile. Le-ti so kmalu po osvoboditvi osnovali Mestno pekovsko podjetje. Začeli so povsem na novo in iz nič. Obnovili so nekaj nacionaliziranih pekarn, dokupili potrebne stroje, tako da so v kratkem času začele obratovati tri parne peči, ki so preskrbovale Jeseničane z najosnovnejšo hrano. Potrebe po vedno večjih količinah kruha so zaradi dotoka delavcev vsak dan naraščale, povečevali pa so se tudi napor pekovskega kolektiva. Vrhunec je bil dosežen prav letos, ko je 9-članski kolektiv Mestne pekarnice v prvih 9 mesecih spekel 998.011 kg kruha in 309.303 kg raznega peciva. Pri tem so požrtvovalni delavci opravili 4500 nadur in presegli normo za 24 %, ob sobotah so nepretrgano delali 20 ur, pogosto tudi po 30 ur skupaj. Žalostno dejstvo je, da so nekateri kupci - zlasti po uvedbi proste prodaje - pokupili velike količine prepotrebnega kruha za krmljenje kokoši in prašičev ...

V prijaznem naselju Kočna (Poljane) so 1. oktobra priredili družabni večer ob tednu RK, ki so ga združili s proslavo prve obletnice električne napeljave. Vodja DES Žirovnica je vaščane v krajšem nagovoru opozoril na ta napredek, za katerega imajo največ zaslug domačini sami, ko so v trdni volji in povezanosti uspeli, da jim sedaj namesto zastarelih in smodljivih petrolejk svetijo moderne žarnice ...

Izvečki iz člankov "Jeseniškega kovinarja",
glasila OF okrajev Jesenice - mesto in Radovljica

Zbral Zdravko Kovačič

ŠPIKOV KOT

Da v kantino me ne mika,
to se ve že nekaj let,
čeprav je menda kot se šika.
Vse, od rezkov, do omlet.

Kot v trgovini da so cene
izvem iz naših nam Novic.
Resda živce žmam jeklene,
ampak ljubčki - kakšen vic!

Proizvodnja bojda šepa.
Že preveč gre jekla v nič
in prihodnost ni prav lepa.
Ter, da vzel nas bo hudič!

Pesimisti nas strašijo -
vendar ni tako hudo.
Če težave nas pestijo
en ho-ruk, pa spet bo šlo.

A ho-ruk ne zadostuje,
ko zaškriplje kje drugje.
Če se zmerja, grdo psuje:
bolj preklinjaš, slabše gre.

To je tisto kar opažam:
je bonton nam španska vas!
Včasih kar hudo se zgražam,
ko začujem kletve glas.

Veliko lažje delo steče,
če primeren je odnos.
Človeku naj lepo se reče
in lahko bo delu kos.

Če se spomnim telefona,
me oblije mrzel pôt.
Tu ni trôhice bontona -
kot bi javljal se mi trot.

Prav nihče se ne predstavi.
"Prosim, hvala!" - tega ni.
Na ôni strani vedno pravi:
"Kva jel? Kdo s' pa ti?"

Bo preteklo dosti vode,
da zavlada nam omika,
ta čas pa kar prav nam bôde!
Lep pozdrav od botra Špika!

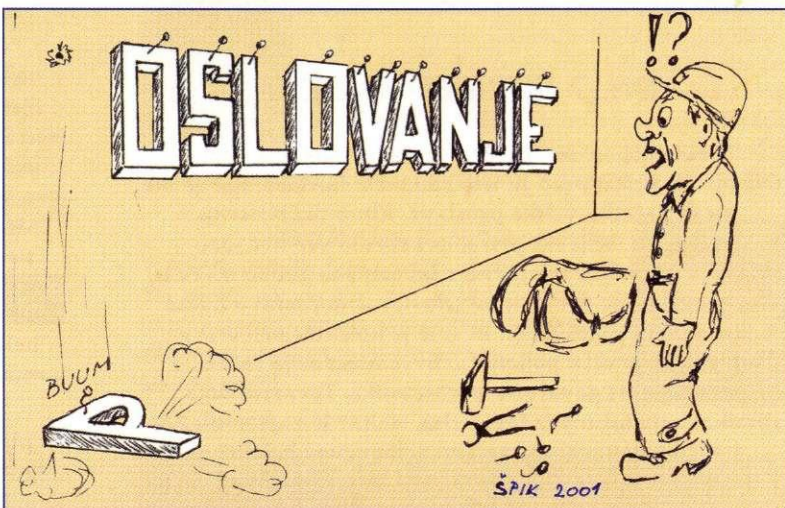
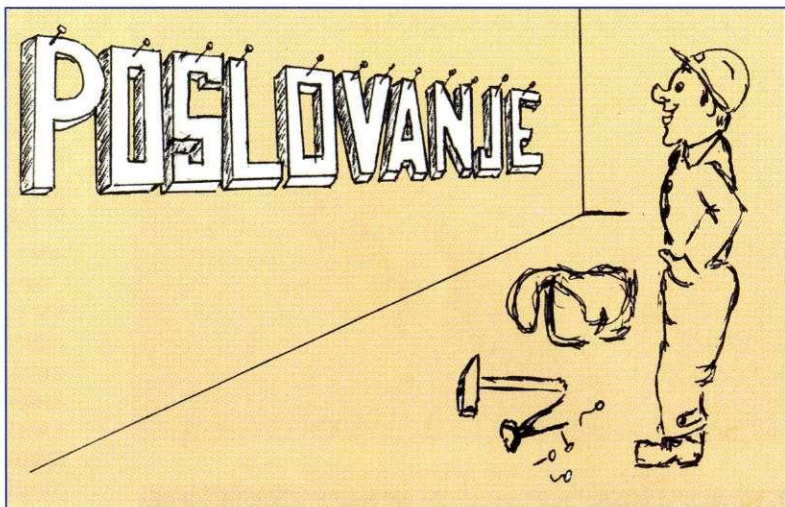
ŠPIKOV PREBLISKI

Bojda je prisotnost na delovnem mestu hudo pomembna reč. Toda nekateri so kljub prisotnosti vedno nekoliko odsotni...

Odkar smo nalepili napise "Varčujmo z vodo", se ne umiva več. Rekel je: "V delu je rešitev!" Dodajam: "Morda je tudi v Novicah..." Ker je dosledno spoštoval rek: "Ljubi svojega bližnjega!", je vedno ljubil samo sebe... Bil si je pač najbližji...

Kot otrok sem si vedno dejal: Ko odrastem, mi ne bo nihče ukazoval! V šoli sem si dejal isto. Sedaj v službi pravim: Ampak, ko bom v penziji...

Kadar se kam udarim, se tolažim s tem, da telo trpi zaradi neumne glave...

Vedno je poudarjal, da je drugače spolno usmerjen, potem je pa jezen, če mu rečem peder...

Zagrizenemu mlademu poslovnežu so mar kvečjemu - luknje v zakonu...

Planinske sezone je nepreklicno konec, ampak nekateri si še vedno želijo splezati kam višje...

Čeprav so vegetarijanci, se venomer žrejo med sabo...

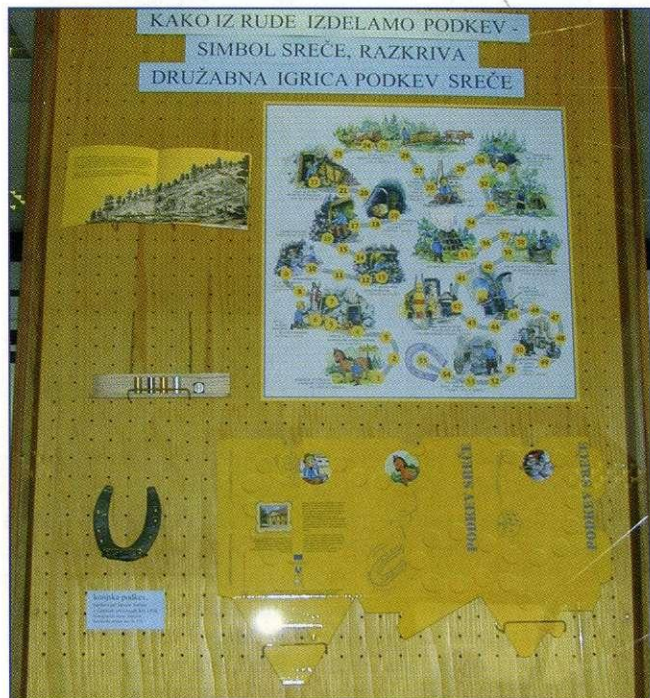
Večkrat ga bo treba vzeti v roke - menda bodo zopet ocenjevali urejenost obratov...

GORNJESAVSKI MUZEJ NAM PREDSTAVLJA

V letu, ko mineva 620 let odkar so jeseniški železarji dobili zapisane svoje pravice in privilegije v Ortenburškem rudarskem redu, smo v sodelovanju z vodstvom Acronija pripravili razstavno vitrino.

Na eni strani vitrine so predstavljeni eksponati iz tega obdobja, na drugi strani pa družabna igrica "Podkev sreče". O rudarskem redu in družabni igrici smo pisali že v prejšnji številki Novic, zdaj pa si oboje lahko ogledate v avli upravne stavbe.

Gornjesavski muzej ima stalno železarsko, rudarsko in paleontološko zbirko v Ruardovi graščini na Stari Savi, Prešernovi cesti 45. Na ogled vas vabimo vsak dan od torka do petka od 8. do 14. ure, izven tega časa pa po dogovoru na telefonski številki: 04 5833 500.

Irena Lačen Benedičič

ZAENKRAT VSE PO NAČRTIH

Po uspešnem startu v sezoni 2001/2002 je vzdušje Podmežaklo optimistično. Seveda pa prvi uspehi ekipe Acroni Jesenice nikogar v klubu ne zavajajo. Vsi se namreč zavedamo, da je do konca sezone potrebno postoriti še marsikaj. Poletni dogodki so še preveč sveža rana in opozorilo, da bi se lahko prepustili zadovoljstvu.

Hokejisti so že s poletnim sklicem izrednega občnega zbora in z izrečeno zaupnico upravi kluba dokazali, da so pripravljeni nadaljevati po začrtani poti. Novi trener ekipe Pavle KAVČIČ je kljub poznemu začetku skupnih priprav dobil fizično zelo dobro pripravljeno ekipo. Zato je že takoj lahko začel uresničevati svoj sistem igre, ter uvajati nekatere spremembe v načinu igranja. Nekako je bilo to tudi pričakovano, kajti že ob svojem prvem delu na Jesenicah je uveljavil ta svoj koncept. Ob iskanju okrepitev za ekipo, je uprava kluba prišla do izjemne rešitve, ki je tudi v konceptu finančnega načrta kluba zelo sprejemljiva. Jedru lanske ekipe se je priključil najprej Jure Vnuk, nato se je za nadaljevanje kariere na Jesenicah odločil še Tomaž Razingar. Ko pa je v izjemno kratkem času prišel na Jesenice eden trenutno najboljših slovenskih hokejistov Nik Zupančič, je bilo jasno, da v letošnji sezoni na Jesenice praktično ne bo potrebno pripeljati tujcev. V tem tednu se je ekipi pridružil še Marcel Rodman. Skratka - za vsako mesto v ekipi je sedaj izjemna konkurenca. Ker je v prvi ekipi prostora le za dvajset igralcev in dva vratarja, je izjemno pomembna tudi povezava s HD Jesenice - mladi, ki igra tudi letos pomembno vlogo v članskem državnem prvenstvu. Tako bo nekaj mladih igralcev v Mednarodni hokejski ligi igralo tudi za prvo moštvo, v državnem prvenstvu pa bodo poizkušali ponoviti lanski uspeh, ko so osvojili izjemno četrto mesto.

Torej cilji so povsem jasni. V športu ni mogoče obljubljati rezultatov preko noči, nevaležne so tudi obljube, toda letošnji cilji HK Acroni Jesenic so izjemno visoki. Osvojitve naslova državnih prvakov je letošnji prvi cilj, uvrstiti se v super finale Mednarodne hokejske lige je drugi od pomembnih ciljev. Na dolgi poti do teh ciljev pa je še veliko stopnic. Prve visoke stopnice so bile že premagane. Jeseniški hokejisti so že osvojili letošnji Pokal Pivovarne Union (pred Kac-em iz Celovca, Olimpijo in VSV-jem iz Beljaka). Uspešni so bili v prvem krogu tekmovanja za Celinski pokal. Že v tem mesecu jih čaka nastop v izjemno težki četrtfinalni skupini na Češkem. Start je bil uspešen tudi v obeh rednih tekmovanjih (mednarodni ligi in državnem prvenstvu).

Uspešen začetek sezone je tudi dodaten motiv za Upravni odbor kluba, ki je pred težko nalogo zagotoviti normalne pogoje za delo ekipe. Glavni pokrovitelj seveda še naprej ostaja Acroni, katerega v Upravnem odboru zastopa dr. Slavko Ažman. Glavna naloga je, da se v okviru finančnega načrta, ki je še vedno dokaj skromen, zagotovijo pogoji za delo ekipe. V tem smislu so bile tudi sklenjene pogodbe z igralci in strokovnim vodstvom. Gre za sorazmerno skromne pogodbe, ki pa naj bi se izplačevale redno. To nam za enkrat tudi uspeva. V teku pa so tudi dodatne aktivnosti za pridobitev novih donatorjev in pokroviteljev. Skratka, ob nadaljevanju varčevalnega programa želimo sezono pripeljati do konca uspešno, tako na tekmovalnem kot organizacijskem področju.

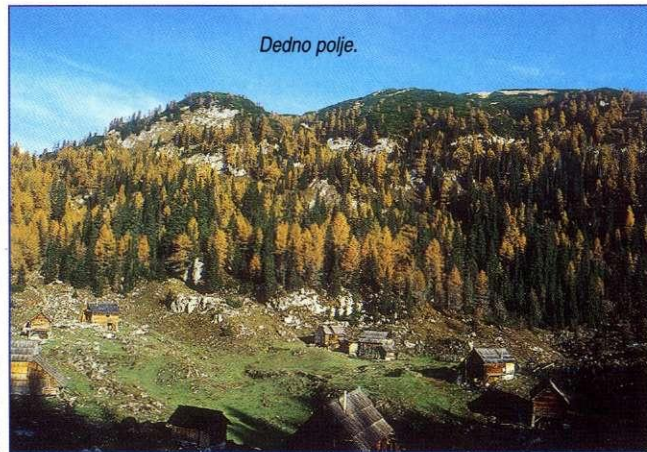
Prepričani smo, da je usmeritev prava in prepričani smo, da ob pomoči vseh prijateljev jeseniškega hokeja tudi v letošnji sezoni naredimo velik korak k približevanju hokejski Evropi. Zavedamo se, da bodo tudi v letošnji sezoni še krize, toda z načrtnim delom in brez večjih pretresov smo sposobni sezono zaključiti uspešneje kot v lanskem letu. Morda tudi z naslovom državnih prvakov. Prihodnjik pa nekaj več tudi o delu HD Jesenice - mladi!

Branko Jeršin

PREKO FUŽINSKIH PLANIN V DOLINO TRIGLAVSKIH JEZER

Med Pršivcem in Hribaricami, med Triglavskimi jezeri in Vojami leži skrivnostni svet Fužinskih planin. Gre za visoko gorsko planoto, prvo besedo pri oblikovanju te planote pa je imela voda, ki je s skalnih podov odplavila prst na dno večjih kotanj, kjer je nakopičena ustvarila pogoje za bujno rastje. Tam sedaj ležijo številne planine, ki so največji čar tega območja. Nad njimi pa se vzpenjajo številni vrhovi kopastih oblik, ki so zaradi brezpotij težko dostopni.

Izhodišče naše poti je planina Blato (1088m/nm). Planina Blato leži v globoki kotanji sredi gozdov. Do nje se pripeljemo po gozdni poti iz Stare Fužine po dolini Suhe. Po eni uri hoje po kolovozu prispemo do Planine pri Jezeru. Najglobljo konto za Pršivcem zapolnjuje veliko jezero, v katerem se ogledujejo mogočne smreke. Zaradi njih okoliških vrhov skoraj ne vidimo. Edina gora, ki se dviga nad njimi, je Debeli vrh, visok 2390 metrov. Na mestu nekdanje sirarce stoji danes planinska koča, edina v osrčju Fužinskih planin. S planine krenemo po poti, ki nas v pol ure pripelje na planino Dedno polje. Planina je zadnje čase oživela, na njej se zopet pasejo krave, popotnik lahko dobi mleko in sir. Steza nas vodi naprej proti severozahodu v položno dolino Za Kopico, ki jo na vzhodu obrobja grebena Kopice in Zelnarice, na vzhodu pa trije Vogli. Dolina se položno vzpenja in daje vtis zapuščenosti, saj so pobočja popolnoma gola. Sklene se na prevalu Vrata (2192m/nm), visoko med Zelnarico in Zadnjim Voglom. Na prevalu nas preseneti izreden razgled. V širni panorami izstopa ostri rob Razorja (2601m/nm), pomiri pa nas pogled na Zasavsko kočo na Prehodavcih, jezero Rjava mlaka (II. triglavsko jezero) in Zeleno jezero (III. triglavsko jezero). Spustimo se do Zelenega jezera in pred nami se odpre čudovita dolina Triglavskih jezer. Med potjo po dolini nas na levi strani spremlja rdeča stena Zelnarice, na desni pa se začneja Veliko Špičje. Steza nas kmalu pripelje do velikega Črnega jezera ali Jezera v Ledvicah, ki je po vrsti četrto triglavsko jezero. Leži na višini 1830 metrov, globoko pa je 19 metrov. V okolici stoje redki drevesni junaki svojevrstnih oblik, ki so zmagali v krutem boju z viharji in plazovi. Pot nadaljujemo

po razgibanem svetu med vedno več macesni in kmalu nas preseneti koča pri Triglavskih jezerih (1683m/nm), onstran nje pa Dvojno jezero. Zaradi svoje edinstvene lege spada koča med najlepše planinske postojanke pri nas. Prav jeseni ves ta svet porumeni, pordeči in pozlati, kot da bi bili res sredi zakladov. Nato se spustimo po dolini do odcepa na levo proti planini Ovčarija. Po eni uri hoje čez valovit, z redkimi macesni poraščen svet, prispemo na širok greben južno od Rušnate glave. Tu se pot obrne v levo in nas pripelje na planino Ovčarija. Prostrana in razpotegnjena planina spada med najvišje planine v naših Alpah, ki pa je na žalost opuščena. Sledi spust na planino Dedno polje in k koči na planini Pri Jezeru, kjer smo zaključili potepanje po Fužinskih planinah. Kljub temu, da je pot kar nekoliko dolga, se boste domov vrnili zadovoljni, saj ste prehodili svet, ki je še močno prvobiten in svojevrsten, poln romantike in vonja po starem, ki pa počasi izginja.

Anton Kelbi

AVTOR DRAGO RONNER	PROGRAM	NEELASTI- ČNOST	ZAMISEL	SMREKOV LES	KAREL ERBEN	NADAV, PRIBITEK	NAŠA MLADA PLAVALKA ANJA	AGON JE HEBREJ. PISATELJ	ŠPEH	INDU- STRIJSKA RASTLINA	EDO ŽITNIK	SLOVENSKA IGRALKA (VERA)	PRAŠIČEK, KE SE SESA	SLOVENSKI PESNIK (LOVRO)	GERMANSKO PLEME	ROJE JE HRVAŠKA PLESALKA
SKOPUH								IZGUBA VIDA SLIKAR MEŠKO								JAPONSKA NAMIZNA IGRA
ZAČETEK GESLA																
PREDNIK MADŽAROV					INDONEZ. IME ZA NOVO GVINEJO						JULUJIN IZBRANEC					
HRVAŠKA PLESALKA ANA					SL. IGRALKA (BERNARDA) PREBIVAL. ITAKE					OSAMLJEN GRIČ NA RAVNINI	ATRANS SO BILE TROJANE	BREST KOŠNJA				RASTLINSKA BODICA
JAPONSKI FIZIK (LEO)						SL. PISAT. (ROK) REKA V RUSIJI						SODNI ZBOR TANEK SNOP SVETLOBE				
DRAGICA TURNŠEK			ŽUPANČIČ ŠAHOVSKA FIGURA					MAJHEN NOŽ							NINO RORA AM. REŽISER SPIELBERG	
ALEMANI SO GERMANSKO PLEME	JED IZ JEŠPREN- JEVE KAŠE	SESTRIN MOŽ OBRI					VELIKA UPORABA MOČI	GLAVNO MESTO JORDANIJE					MOŠKI POTOMEC VALENTIN CUNDRIČ			
KRAJ PRI MURSKI SOBOTI								NAČIN DRŽANJA TELESA	OVČJI SAMEC	OTREBLJEN SVET RIBIŠKA VRVICA					VRŠNA RAVEN	PRESTOL
SLIKARKA KOBILICA						MLADOST- NIK SATIRIK BUCHWALD										
KONEC GESLA													KRAJ PRI DOMŽALAH RICHARD GERE			
OBDOBJE, VEK				SKUP. LJUDI S SKUPNO DEJAVNO- STJO							CEVAŠT PREBAVNI ORGAN V TREBUHU					
PREME- TENEC				TROJANE V RIMSKI DOBI							HEBREJSKI PISATELJ (ŠMUEL JOSEF)					

POLITIKA KAKOVOSTI SŽ ACRONI, d.o.o.

Je sestavni del poslovne politike, s katero so opredeljeni vizija, strateško umeščanje, strateške usmeritve in strateški cilji družbe SŽ Acroni d.o.o.

Kakovost je ključ do uspeha in konkurenčnosti.

Na podlagi višje kakovosti poslovanja dosegamo zaupanje odjemalcev, nižje poslovne stroške, pogostejše in večje nakupe odjemalcev in povečanje ugleda svoje organizacije. Za obvladovanje kakovosti imamo vzpostavljen sistem vodenja kakovosti v skladu z zahtevami standarda ISO 9001:2000.

ACRONI

STRATEŠKO UMEŠČANJE

Prepoznavni in najpomembnejši regionalni proizvajalec elektropločevine in debele pločevine.

- V središču našega delovanja so odjemalci, s katerimi gradimo dolgoročno partnerstvo in sodelovanje.
- Pri razvoju in proizvodnji izdelkov se ohranja ekološko ravnovesje v skladu z ekološkimi standardi.
- Vsi zaposleni so aktivno vključeni v proces kontinuiranih izboljšav, na osnovi usmeritve družbe SŽ Acroni in potreb naših odjemalcev.
- Prioritetno servisiranje kupcev v krogu 500-km, kjer lahko uveljavljamo primerjalne prednosti lokalnega proizvajalca pločevine.

STRATEŠKI CILJI

Razvijati nove proizvode in tehnologije v smeri, ki jo predpisujejo najzahtevnejši odjemalci.

- Proizvajati in prodajati proizvode takšnega kakovostnega nivoja, ki bo dolgoročno zagotavljal poslovni uspeh.
- Krepiti partnersko sodelovanje z našimi odjemalci.
- Izpolnjevati zahteve, potrebe in pričakovanja odjemalcev, še posebno dogovorjenih dobavnih rokov.
- Postati prvi regionalni dobavitelj.
- Povečevati zadovoljstvo kupcev ob uporabi naših proizvodov.

VIZIJA

Nišno usmerjeno mini – mill jeklarsko podjetje na področju ploščatih izdelkov s strateškimi povezavami z odjemalci.

- Neprestano izpopolnjevanje obstoječih in razvoj novih izdelkov, skladno s tehnično tehnološkim razvojem in pričakovanjem odjemalcev.
- Zagotavljanje dolgoročnejšega umeščanja na trgu z zagotavljanjem primerljive kakovosti s svetovno vodilnimi proizvajalci.
- Usposobljeni in motivirani zaposleni, ki vidijo svojo prihodnost in osebni razvoj v družbi SŽ Acroni, so vir naše moči.

STRATEŠKE USMERITVE

Glavna prednost podjetja mora postati fleksibilnost in sposobnost hitrega prilagajanja tržnim spremembam.

- Konkurenčno pozicijo družbe ohraniti z zanesljivim realiziranjem odjemalčevih zahtev in pričakovanj.
- Nadaljevati s sistematičnim kadrovskim usposabljanjem in izpopolnjevanjem.
- Nadaljevati z investicijskimi vlaganji v posodabljanje opreme in varstvo okolja.
- S periodičnimi vodstvenimi pregledi in notranjimi presojami preverjati in izboljševati sistem vodenja kakovosti.

Glavni direktor:
Prof dr. Vasilij Prešern